

קונטרס
מאמרי הקטורת

מלוקטים מספר
הזהר הקדוש

עם ביאור הנפלא

מתוק מדבש

המפרש כל מלה ומלה בדרך קל וקצר

והוספנו בו מאמר

מי יעלה בהר ה'

והוא שו"ת בענין לימוד הזהר הקודש

לזכר עולם יהיה צדיק

בחרדת קודש נעלה בזה לזכרון עולמים את נשמתו המהורה של
אבינו עמרת ראשנו ונזר תפארתנו, עובד ה' מנעוריו, אשר יגע
בתורה לילות כימים, בהתמדה גדולה ובמסירות נפש וענוה, אשר

האיר עיני העולם בתורת הנסתר

הגאון הצדיק המקובל

רבי **דניאל** בן הרה"ח ר' **נפתלי הירצקא** ז"ל

וצוקללה"ה וזיעובי"א

בעל **"מתוק מדבש"** וש"א"ם

אשר אמרנו בצילו נחיה ומלך ביפיו תחזינה עינינו מישרים,
אבל אהא, איננו, כי בעוה"ר לקח אותו האלקים, הוא

הלך למנוחות ואותנו עזב לאנחות

נלב"ע י"ד שבט תשס"ה לפ"ק

זכות תורתו עבודתו וקדושתו — במחשבה, דיבור,
ומעשה לש"ש יעמוד לנו שנוכה לילך בדרכיו הקדושים

עדי נוכה לחזות בהתגלות כבוד שמים בב"א

תהא נשמתו צרורה בצרור החיים

צדקתם עומדת לעד

ספר קדוש זה נדפס לעילוי נשמת

העסקן הגדול אשר עסק כל ימיו בצרכי צבור כאמונה, מתוך
מסירות גדולה בגופו ובממונו בנה הרבה ישיבות קדושות,
קידש שם שמים בישרותו במשאו ומתנו כאמונה, וזכה
להסתופף בחצרות גדולי הדור

מוהר"ר יעקב בהר"ר שמואל יוסף ריעדער זצ"ל

גלב"ע י' חשוון תשנ"ח

נדבת בנו שליט"א

זכות התנא הרשב"י תעמוד לו להתברך בבריאות גופא ונהורא מעליא,
וחפץ ה' בידו יצליח ויתמלאו כל משאלות לבו לטובה ולברכה, ולא
תמוש התורה מפיו ומפי זרעו וזרעו עד עולם, אורך ימים בימינו,
והון ועושר בביתו, מתוך שפע ברכה והצלחה אמן.

ולעילוי נשמות הוריו

הר"ר שמואל יוסף בהר"ר צבי זצ"ל

מרת חיה בהר"ר שמעון צבי זצ"ל

ולעילוי נשמות חמיו וחמותו

הר"ר שמעון בן הר"ר משה ליברמן זצ"ל

ומרת חנה בהר"ר שמעון זצ"ל

ת. נ. צ. ב. ה.

בשעת הבאת הספר לדפוס קבלנו הסכמה הנוכחי מהבד"ץ שליט"א לעסוק בהפצת הרעיון של לימוד דף היומי בזוהר הקדוש כי כסלו תשס"ב

הסכמת רבותינו הגואה"צ הביד"צ שליט"א

הנה הגיש לפנינו הרה"צ רבי דניאל פריש שליט"א הסכמות מהרבנים הגאונים הצדיקים גדולי ירושלים מדור הקודם משנת תרצ"א וכו' שביקשו לפרסם גזולת לימוד הזוהר הקדוש, ולבקש מבני תורה וכו' שכל מי שאפשר לו ישתדל ללמוד דף זוהר בכל יום בל"נ.

ועתה קם והתעורר הרב הנ"ל וברצונו לעשות ולסדר לוח יומי ללימוד דף זוהר בכ"י, לפי דפי דפוס וילנא, וביקש הסכמה מאתנו על כך.

וראינו כי בשעתו חתמו על קריאה קדושה למען הפצת רעיון הקדוש הנ"ל, כ"ק מרן הגר"ח זוננפלד זצוק"ל הגאב"ד דפעה"ק ת"ו ואתו עמו חבל נביאים גדולי ישראל זצוק"ל וזי"ע וגם הגאון"צ חברי ביד"צ של עדתינו זצ"ל וחתמו בקריאות קודש על כך בניסן תרצ"א.

וברעיא מהימנא קדישא (פרשת נשא דף קכ"ד ע"ב) כבר הביא ואמר "ובגין דעתידין ישראל למטעם מאילני דחיי דאיהו האי ספר הזהר יפקון מן גלותא ברחמי", ובתקונים דף מ' איתא: בדרא בתראה בסוף יומיא בגינ"י וקראתם דרוך בארץ וכו'.

והנה בעת כזאת שעת צרה היא ליעקב בגשמיות ורוחניות ברחבי אה"ק ת"ו ובתפוצות ישראל בארצות פזורינו, עיננו נשואות לאבינו שבשמים, שיתעוררו רחמיו על שארית פליטתינו ושומר ישראל ישמור שארית ישראל וכו' ושנוכה לראות בקרוב בהתגלות כבוד שמו ית' על עמו ארצו ונחלתו ובכל העולם ובישועת ה' בביאת משיח צדקנו וברחמים גדולים יקבצנו מארבע כנפות הארץ לארצנו

דבר גדול מאד הוא להנהיג כנ"ל, והוא כתריס בפני הפורעניות ולבטל גזירות קשות וכו' ולהשפיע שפע קודש על עם הקודש, ואשרי המקיימים כן בכ"י.

ודבר חשוב מאד עשה הרה"צ רבי דניאל פריש הנ"ל שחוי"ל ספר הזוה"ק בכ"ב כרכים עם פירושו "מתוק מדבש" שכשמו כן הוא, שמבאר כל מלה בלשון ומובן לכל בעזה"י.

לכן מן הראוי שיהא הזוה"ק הזה בכל בתי ישראל למען ירוץ הקורא בו שיבין כל מלה ויזכו ללמוד כנ"ל בקדושה וטהרה ובדחור"ר בס"ד.

וזכות התנא האלקי הרשבי"י שילמדו תורתו בטהרה בודאי תעמוד לנו ולכל ישראל להיוושע בכלל ובפרט שנוכה בקרוב לראות בישועתן שמחתן ונחמתן של ישראל בביאת גוא"צ ברחמים גדולים בב"א, ומלאה הארץ דעה כמים לים מכסים בב"א.

Handwritten signature in Hebrew script.



Handwritten signature in Hebrew script.



Handwritten signature in Hebrew script.

הרב יעקב הלל
ראש ישיבת אהבת שלום תכב"ץ
פעיה"ק ירושלים ת"ו

בס"ד

לכבוד ידי"ץ ועמתנו בתורה הרה"ג בנו"ן
החסיד כהר"ר דניאל פריש שליט"א.

אחדש"ו וכו' באתי בשורותי אלו לברך ברכת הנהנין על ספרך
החדש שזכיתני בו, והוא הספר החשוב "מתוק מדבש" פירוש
מספיק על "הזהר הקדוש" מלוקט מחיבורי המפרשים בטוב טעם
ודעת.

והנה התועלת והנחיצות של פירוש כזה הוא גדול מאד וכידוע
לכל מי שזכה לעיין בחיבור הזהר הקדוש, כמה צריך חיפוש מחיפוש
ונר מנר בספרי המפרשים עד שימצא את מבוקשו, וזה אחר שימצאו
אצלו ולפניו כל הספרים הצריכים לכך, והמלאכה כבדה עד למאד,
לכן אין ספק שחסד גדול זכית לעשות עם הלומדים הע"י לאסוף הכל
בסדר נאה ומקוצר כשולחן הערוך והכל מתוקן לסעודה, וזכות גדולה
נתגלגלה לידך לזכות את הרבים בענין נחוץ זה אשרי חלקך.

זכור אזכור את אותן משך שנים הרבה השכם והערב שהשקעת
בלימוד כתבי האר"י ז"ל והרש"ש ז"ל בעיון נמרץ ובדיבוק חברים בין
כותלי ישיבתנו הקדושה "אהבת שלום" תכב"ץ, וזה בודאי יסייע לך
לכוין אל האמת ביותר בהכנת הזהר"ק באופן שלא תצא שום תקלה
מתחת ידיך.

ואסיים בברכת הדיוט שאכן תזכה להשלים המלאכה ולברך על
המוגמר, ויפוצו מעינותיך חוצה, ובזכות אור הגנוז בספרי הזהר"ק
ובזכות הלימוד בו בקדושה ובטהרה נזכה לגאולה קרובה במהרה
דידן אכ"ר.

ממני ידידך נצח ומוקירך
הצעיר יעקב משה הלל

יעקב משה הלל
א"ע



מתוק מדבש ונופת צופים

תולדות הגילוי הגדול של דור עקבתא דמשיחא

הפירוש הנשגב והנפלא על ספר הזוהר הקדוש – "מתוק מדבש" ומחברו, הגאון הקדוש המקובל רבי דניאל פריש זצוקללה"ה זיע"א

סיני ועוקר הרים בכל מקצועות התורה, בשילוב עם כשרון נפלא של ספרא רבא, היה רבינו הגאון הצדיק רבי דניאל פריש זצוק"ל, עטו עט סופר מהיר ולשפעת חיבוריו הרבים מתלווים חן קדוש ומיוחד אשר מותיר רושם עז כל ימחה בקרב כל המעיין.

בתוככי ירושלים עיר הקודש, נעשה רבינו כמעין המתגבר בהרבצת תורה ובהפצת קדושה וטהרה, במאות ואלפי תלמידים מקשיבים, מופלגים ובני עליה מבני ציון היקרים המסולאים בפז, אשר היו לו לכל אורך שנות חייו.

עבודתו בקודש היתה רצופת פרישות והתעלות, החל מהשכמתו באישון ליל לתיקון חצות, דרך שיעוריו המשותפים עם גדולי המקובלים בזוהר הקדוש ובכתבי האריז"ל עד עלות השחר, המשך בתפילותיו היוקדות וחוצבות הלהבות, בשיעוריו הנפלאים בש"ס ובפוסקים, בספרי חסידות וספרי יראים, ועד לשיעוריו הפומביים לשומעי לקחו בתורת הח"ן, אשר שמם הלך לפנייהם במתיקותם הנפלאה ובבהירותם היוצאת מגדר הרגיל.

גם ממלאכת חיבור הספרים לא משך רבינו את ידו, ועשה חיל בדברי תורתו ויראתו שראו אור בכתובים ונתפרסמו בדפוס. במשך ימי חייו, חיבר רבינו והוציא לאור שורה ארוכה של ספרי קודש, בעיקר ספרי מוסר על דרך החסידות, אשר הפכו לנכסי צאן ברזל של הדור הצעיר בעולם התורה והחסידות. בהם: "אוצר הזוהר" (ד' כרכים), "קדושה וצניעות", "יום החופה" לחתן, "יום החופה" לכלה, "ימי הבחרות", "שמירת המחשבה", "כוונת הברכות", "וספרתם לכם" (ספירת העומר) ועוד. לא בכדי, הפך רבינו עד מהרה לדמות מופת ולתל תלפיות, אשר המוני מבקשי ה' מכל רחבי עיר הקודש, ארץ הקודש ואף מחוצה לארץ, נהרו אליו ושיחרו לפתחו, כדי לצקת מים על ידיו, לשאוב מים מבאר תורתו, לקבל ממנו עצה והדרכה בעבודת ה', ואף גם זאת - להיוושע בתפילותיו הטהורות בפקודות ישועה ורחמים מן השמים.

מתוק מדבש ונופת צופים

ה

סיפורי המופת המתהלכים על אודות כוחותיו הנשגבים כ"צדיק גוזר והקב"ה מקיים" רבו מספור, ושמעם הולך בכל המדינות.

מתוק מדבש ונופת צופים

אמנם, גולת הכותרת של יצירתו ומפעל חייו הקדושים, הלא היא, ללא ספק, היצירה הענקית והמיוחדת במינה, פירוש "מתוק מדבש" על הזוהר הקדוש, הנדפס בעשרים ושתים כרכים מפוארים, אשר כמותם עדיין לא היו לעולמים, ואשר באמצעותם זכה רבינו לפתוח את שערי בית הזוהר לעיני כל באי עולם, באופן נפלא ונעלה, אשר רק פעמיו הקרובים של משיח צדקנו הממששים ובאים לציון ברינה, יכולה לשמש בסיס להסביר זאת.

שכן, כפי שנודע מתוך הזוהר הקדוש גופא, כאשר יובא להלן, הרי שהתפרסמותו של ספר ה"זוהר" הקדוש, הוא הסימן המובהק להתקרבותה הממשית של הגאולה השלימה. לפיכך, כל שלב נוסף שחל בהתגלות אורו של הזוהר, מעמיד את העולם היהודי בדריכות ובכוננות עליונה לקראת התגלות הגאולה. על אחת כמה וכמה עתה, כאשר דורנו זוכה לקבל לידיו את המתנה השמימית המופלאה, אשר שום דור עד כה לא זכה לה, בדמותו של ספר הזוהר הקדוש בלבוש מפואר, מפורש ומבואר, בפירושו הנפלא של רבינו - "מתוק מדבש" - אשר כמותו טרם היה לעולמים.

אין זאת אלא שבא מועד לקיים את נבואת הרעיא מהימנא שבזוהר הקדוש (פרשת נשא, קכ"ד): "ובגין דעתידין ישראל למטעם מאילנא דחיי, דאיהו ספר הזוהר, יפקון ביה מן גלותא ברחמי", ובתרגום ללשה"ק: "וכיוון שבני ישראל עתידים לטעום מעץ־החיים, שהוא ספר הזוהר הזה, על־ידו הם ייצאו מן הגלות ברחמים". וכפי שמפרש מאמר זה בספר הקדוש, "הדרת מלך", מאת המקובל האלקי הקדוש, רבי שלום בוזגלו, וזה לשונו: "דוק לי שניה דקאמר 'למטעם', לומר, שעתיד להתגלות פירוש מאמרי הזוהר בטוב טעם, וכל חיך הטועמו אומר לי לי. מה שאין כן הלומדו לגירסא בעלמא, שאין מרגיש מתיקות דובשו (- רמז נבואי ברור מלפני כמה מאות שנה לשם הפירוש של רבינו: "מתוק מדבש"!) וכתב 'טעמו וראו כי טוב ה'. ואז, יפקון ביה מן גלותא, כשיטעמו אמרו כי נעמו... לכן בשכר זאת הלימוד בפירוש ספר הזוהר הקדוש, אֶל־חי חלקנו ימהר יחישה גאולתנו".

גם בפירושו "כסא מלך" על ה"תיקוני הזוהר", מרמז רבי שלום בזגלו לאותו פירוש שיתגלה באחרית הימים. בתיקונים (תיקון ו', כ"ג), מובאים דברי אליהו הנביא לרבי שמעון בר יוחאי על אודות התגלות ספר הזוהר לאמור (בתרגום ללשון־הקודש): "והרבה בני־אדם בעולם־הזה יתפרנסו מחיבורך זה, כאשר יתגלה בעולם־הזה בדור האחרון בסוף הימים, ובגללו יתקיים (ויקרא כ"ה): 'וקראתם דרור בארץ'". כותב על כך ב"כסא מלך": "הלומד גירסא בעלמא, הגם שיש לו שכר טוב בעמלו ומקדש ומטהר נשמתו, עם כל זה, הסגולה שכתוב: 'ובגיניה וקראתם דרור בארץ', היא דווקא כש'תפרנסון' וילמדו פירושי מאמריו". וכה כותב הגאון המקובל הקדוש רבי אברהם אזולאי, זקינו של החיד"א, בספרו "חסד לאברהם" (מעין א', עין כל, נהר כ"ד), כי עיקר כוונת הרשב"י ע"ה בחברו את ספר הזוהר הקדוש, היה לצורך הקמת השכינה הקדושה מעפר בימי החורבן והגלות. "וספר זה עתיד להתגלות בימי מלכא משיחא, כדי ליתן סעד לשכינה, כנזכר. והנה, כל אותן שיזכו אליו, יזכו לגאולה. כי העבודה זו המועטת בזמן ההוא, היא יותר חשובה מכל אילי נביות שהיה בזמן שהיה בית המקדש קיים". ה"מתוק מדבש", בא להטעים לבני ישראל את טעמו של עץ־החיים, שהוא ספר הזוהר באמצעותו של פירוש נפלא וחסר־תקדים זה, משנה הזוהר הקדוש הטמיר והנעלם עד כה, את חזותו ואת צורתו מן הקצה אל הקצה. הוא מאיר את פניו ומקבל את פני ישראל הבאים בשעריו בזרועות פתוחות, בסבר פנים יפות ובקירוב לבבות. פנים חדשות באו לכאן. פשוטו כמשמעו.

ותהי בני כדבש למתוק

עשרים־ושתיים כרכים עתירי פאר חיצוני מרהיב עין ומרחיב דעת, יופי הדפסה מאיר עיניים, ניכוש יסודי של שיבושי הדפוס וטעויות המעתיקים אשר חלו בו מעולם, ניקוד מלא ומדוקדק, ועל הכל - אותו פירוש נפלא ונשגב "מתוק מדבש", המשתרע על כל פני הזוהר מקצה אל קצה והופך את המעיין־הנעול של תורת הקבלה - לבאר־מים־חיים הפתוחה לרווחה, מוכנה ומזומנת להשקות צמאי חסדך מנהר היוצא מעדן. נס שמיימי שלמעלה מן הטבע. לא יאומן כי יסופר. מכאן ואילך, עומד ספר הזוהר הקדוש לרשותו של כל יהודי ויהודי באשר הוא שם. שעריו פתוחים כפתחו של אולם, מסילותיו מסוקלות מאבן ומנוכשות מכל טעות ושגיאה, נוסחתו מבוררת, מזוככת ומזוקקת שבעתיים, מנופה בי"ג נפה, תיבותיו מנוקדות למריש ועד גמירא, וסביבו פירוש ברור

ואמיתי: "מתוק מדבש" - פשוטו כמשמעו! ביאור ברור ובהיר השווה לכל נפש, שוכן לשבטיו על מחנהו ועל דגלו, החוסך אפילו את הטורח של חיפוש ה"דיבור המתחיל" המתאים. ואם לא די בכל טכסיסי הנוחיות האמורים, הרי שמשפטי הזוהר עצמם שתולים בתוך הפירוש, מנוקדים אף הם, באופן שאין אפילו צורך להעתיק את העיניים מגוף הזוהר אל הפירוש וחזור, וניתן ללמוד באורח שוטף בתוך הפירוש גופו. ולא עוד, אלא שלמען אותם לומדים אשר אין להם עסק בנסתרות, הובדלו סוגי הכתב שבפירוש, בין קטע העוסק ב'נגלה', המודפס באותיות מרובעות, לבין קטע העוסק ב'נסתר', המודפס בכתב רש"י. דומה, כי לא נותר שכלול או קישוט שלא הושקעו בו, בזוהר הקדוש, כדי להופכו לנחלת הכלל ולנחלתו הפרטית של כל יהודי ויהודי בדורנו.

ודניאל הבין כל חזון

לרבים העומדים תמהים ושואלים לפרש הנס המופלא הלזה, כיצד עלה בידו של אדם בודד, לחולל את המהפך הכביר של הסרת כל המנעולים ופתיחת כל השערים של הזוהר הקדוש, אשר ניצבו נעולים מזה עידן ועידנים, ניתנים דברי ההסבר דלהלן, על דרך פעולתו של רבינו המחבר, המסברים את האוזן אך קימעה, תוך כדי חיזוק ההנחה, כי מדובר בפעולה ישירה של ההשגחה העליונה, אשר בחרה ברבינו כשליח, ליישום המשימה השמימית המיוחדת במינה.

את פועליו הכבירים בשדות הזוהר, החל רבינו כבר לפני עשרות שנים, עם הופעת ספרו הנודע "אוצר הזוהר", על ארבעת כרכיו הגדולים, המהווה מפתח ממויין לפי נושאים על כל תחומי הזוהר הקדוש. ספר זה זכה כבר למהדורות רבות מספור, והביקוש אליו אינו פוסק. בשלב הבא, עבר רבינו לכתובת פירושו הכביר על ספר הזוהר, "מתוק מדבש".

את השלב הראשון לפירושו זה, כתב רבינו כהכנה לקראת שיעוריו הקבועים בספר הזוהר, אותם מסר רבות בשנים בישיבות המקובלים "שער השמים" ו"אנשי מעמד" בעיר הקודש ירושלים ת"ו. לאחר שעובר היה ביסודיות על כל מפרשי הזוהר הקיימים כמעט, הידועים יותר והידועים פחות, תימצת מבין כולם את הפירוש הקרוב ביותר לפשט דברי הזוהר והעלאהו על הכתב. וכאן יש לציין באופן מיוחד, את לשון הלימודים הצחה ואת עט הסופר המהיר אשר ניחן בהם, מלבד גאונותו הנפלאה והסברתו הבהירה. בשעת מסירת השיעורים, בהם השתתפו

תלמידי חכמים מופלגים מחשובי המקובלים בימינו, העביר רבינו את פירושו המבורר בכור הצריפה של (אבות ו'): "בשימוש חכמים, בדקדוק חברים ובפלפול התלמידים". לאחר השיעור, במקום הצורך, ערך רבינו בפירושו את השינויים והתיקונים הדרושים, כשאינו נמנע, בעת הצורך, להעבירו שוב בכור הצריפה בשיעור פומבי נוסף. כך, יכול היה להתקבל אותו פירוש מושלם, אשר מעולם לא היה כמותו, התואם את כל הרמות והדרגות של לומדי הזוהר, למן המתחילים ועד לגדולי המקובלים.

בשלב הבא, הדפיס רבינו את פירושו "מתוק מדבש" כספר בפני עצמו. ההתלהבות האדירה בה קיבל עם ה' את הפירוש החדש, גרר בעקבותיו דרישה גוברת והולכת ולחץ הפצרות עצום, להדפיס את הספר ביחד עם הזוהר. אל הדורשים לעשות כן, הצטרפו גדולי הדור, גאונים וצדיקים מפורסמים, אשר קבעו נחרצות, כי מדובר בצו השעה וכי אין למנוע מעם ישראל את הטוב השמור לו ביצירה הנוכחית. עתה, עוד נכונה לרבינו עבודה גדולה ועצומה בפני עצמה, והיא, בחירת הגירסה המוסכמת והמבוררת, המסוקלת והמעוזקת מכל אותם שיבושים ושגיאות לאלפים ולרבבות, שעלו והשתרגו במהלך המהדורות הרבות שידע הזוהר במשך מאות השנים האחרונות. בירור הגירסה וליבונה, הינו חידוש מרנין בפני עצמו, הפותר אחוז גדול מן התמיהות הסתומות אשר עמדו בפני לומדי הזוהר במשך דורות ומנעו את הבנת דבריו הקדושים ברבים מן המקומות.

בכך, הרחיב רבינו המחבר את מעגל לומדי הזוהר הקדוש, עד לאין ערוך ומידה. חוגים נרחבים בעם ישראל, אשר לשעבר לא יכולים היו אפילו להעלות על דעתם את הזכות העילאית להסב ליד ספר הזוהר הקדוש, ולוא אף לקרוא בו קריאה בעלמא, זכאים ומסוגלים מעכשיו ללמוד בו שיעורים של ממש, מתוך הבנה מלאה ונרחבה של חלקים גדולים מאוד מתוך ספר קדוש ונורא זה. בשורה מרנינה באופן מיוחד נושאת, עריכתו מחדש של כל הפירוש על ה"תיקוני זוהר", תוך שימת דגש על רצף ההבנה של הנושאים והתקשרותם זה בזה. גם כאן, באות הקדמות קצרות הפותחות צוהר להבנת העניינים הנידונים ומקרבות את תעלומות החכמה אל השכל האנושי.

והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע

על ערכו הנעלה של עצם הלימוד בספר הזוהר הקדוש ותרומתו העצומה לנשמתו של כל יהודי ויהודי, נייחד את השורות הבאות: את ספר הזוהר, חיבר התנא האלקי רבי שמעון בר-יוחאי, בצירוף תלמידיו בני החברייא קדישא, והוא כולל רזים עליונים שנתגלו להם על-ידי אליהו הנביא זכור לטוב, משה רבינו עליו השלום, נשמות צדיקים שבגן עדן, ואף על-ידי מלאכי מרום. וכפי שנאמר בראש ספר התיקונים (כפי תרגומו וביאורו של רבינו ב"מתוק מדבש"): "כשנתקבצו רבי שמעון והחברייא יחד לחבר החיבור הזה, ניתנה להם רשות מן השמים וניתנה רשות לאליהו הנביא להיות עמהם ולכל הנשמות של שתי הישיבות, בין הנשמות משיבה של מעלה של הקב"ה, ובין הנשמות משיבה של מטה של המלאך מט"ט, לרדת בגלוי בהתלבשות הגוף, להשתתף עם רבי שמעון והחברייא קדישא בגילוי סודות התורה. ולכל המלאכים ניתנה רשות לבוא בהתכסות ובהעלם ובדרך השגה שכלית, [- רצונו לומר, שלא היו נראים בעיני בשר, כי אם בהתלבשות בשכלו של רבי שמעון והחברייא] כדי להשיג על ידם ברזי התורה".

רבי חיים ויטאל, בהקדמתו של "שערי קדושה" כותב: "כי רוב דברי רשב"י ז"ל בספרי הזוהר והתיקונים... הכל נגלה אליו על-ידי אליהו זכור לטוב ועל-ידי נשמות הצדיקים שבכל דור ודור שנתגלו אליו, אשר זה ענין ספרא ד'רעיא מהימנא', שכולו ויכוח הרשב"י ע"ה עם נשמת משה רבינו ע"ה". בזוהר הקדוש עצמו מבואר, כי רשב"י ציווה לרבי אבא תלמידו לכתוב את הדרושים והסודות המתגלים על ידו. ואילו בתיקוני-זוהר ובזוהר-חדש נאמר כמה פעמים, כי שם הספר, "זוהר", ניתן לו מן השמים.

הגה"ק החיד"א בספרו "עבודת הקודש" (מורה באצבע מ"ד) כותב: "לימוד ספר הזוהר, מרומם על כל לימוד, כשגם לא ידע מאי קאמר, והוא תיקון גדול לנשמה". וכן כותבים גם, המקובל הנודע רבי קאפיל בסידורו "קול יעקב", הצדיק הקדוש מסדילקוב ב"דגל מחנה אפרים" (ליקוטים), ועוד. בזוהר הקדוש (פרשת וירא, קי"ח). נאמר: "כד יהא קרוב ליומי משיחא (- כאשר יהיה קרוב לימות המשיח), אפילו רביא דעלמא זמינין לאשכחא טמירין דחכמתא (- אפילו תינוקות שבעולם עתידים להשיג סתרי חכמה)". כותב על כך רבי חיים ויטאל (בהקדמה לשער ההקדמות): "הרי מבואר, כי עד עתה היו דברי חכמות הזוהר

נעלמות, ובדרא בתראה תתגלה ותתפרסם חכמה הזאת, ויבינו וישכילו ברזי התורה שלא השיגו הקודמים אלינו".

וכן כותב הגה"ק בעל ה"תניא" (אגרות קודש, כ"ו): "כל חכמת הקבלה היתה נסתרה בימיהם ונעלמה מכל תלמידי חכמים, כי אם ליחידי סגולה, ואף גם זאת בהצנע לכת ולא ברבים כדאיאתא בגמרא. כמ"ש האריז"ל דדווקא בדורות האלו האחרונים, מותר ומצוה לגלות את זאת החכמה".

וכן דברי קודשו של הרבי רבי בונים מפשיסחא (תורת שמחה, נ"ז): "מקודם היה די בתורת הנגלות, אבל עתה בעקבתא דמשיחא, צריך להיות גם תורת הנסתר. כמו שאנו רואים נר דולק, וקודם שנכבה הוא מתחזק ביותר והשלהבת עולה ביותר, כמו כן, מקודם לא היה היצירה-הרע מתגבר כל-כך, והיה די בתורת הנגלה לתבלין נגדו. אבל עתה קודם הגאולה, יצירה-הרע מתגבר יותר, וצריכים להתחזק גם בנסתר". על פי דברי רבי חיים ויטאל, הרי שלימוד הנסתר הוא חיוב גמור. וכה דברי קודשו בהקדמתו ל"שער ההקדמות": "מבואר בפירוש אף בדברי התנאים, שאין האדם יוצא ידי חובתו לגמרי בעסק המקרא והמשנה והאגדה והתלמוד בלבד, אלא הוא מחוייב לעסוק בכל יכולתו בסתרי תורה ובמעשה מרכבה. כי אין הנאה להקדוש-ברוך-הוא מכל מה שברא בעולמו, רק בהיות בניו למטה עוסקים ברזי התורה, להכיר גדולתו ויפיו ומעלתו". וכן כותב בקודשו הגר"א מווילנא, בספר "אבן שלמה" (פרק י"א): "הגאולה לא תהיה רק על ידי לימוד התורה, ועיקר הגאולה - בלימוד הקבלה". ובסידור הגר"א (אורחות חיים סי' ס') מעיד עליו תלמידו: "שאלתי ממנו, איך הדרך לצאת ידי חובתו השיעור לימוד שאמרו רבותינו ז"ל. והשיב: ללמוד ספר ה"זוהר" ו"שערי אורה", כדי להבין קצת הכינויים בזוהר הקדוש, רק בלי הפירושים המבלבלים ומסיעים לעניין אחר".

הגה"ק רבי צבי הירש מזידיטשוב, כותב בספרו "סור מרע ועשה טוב" לאמור: "שמעוני אחיי ורעיי, החברים המשתוקקים ומבקשי אמת, אמיתות עבודת הלב, לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו. נפשו תשתוחח ותדבק בספר הזוהר, כאשר ידוע ומפורסם מן קדמונינו, סגולת עסק ספר הקדוש... לקבוע עתים לעיין בספר הזה, לידע מקור האור מתוק הוא לעיניים. שלא לצאת ידי חובתם במה שאומרים הזוהר בלבד, כמו איזה פיוט, אבל צריך לעיין בו ולחפש שורש מקורו... וכל ספר הזוהר

מתוק מדבש ונופת צופים

יא

מיוסד ממש על זה ומוסרים גדולים עד אין שיעור, ובפרט להיות מרכבה ליחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, ומעיר עיני ישינים מתרדמתם ומסיר לב האבן, אם אבן הוא נימוח". "ב"מטה אפרים" (סי' תרט"ו סק"ז, באלף המגן) נאמר: "והמקובלים כתבו, כי חמש דפין מזוהר הקדוש בכל יום, הוא תועלת גדול ותיקון גדול לנפש, להאירה לזככה ולתקנה, והוא מרפא ותיקון לחטאים ולפשעים של הנפש". ויש לציין, כי בז' בניסן שנת שנת תרצ"א, חתמו גדולי עיה"ק ירושלים, בראשות הגאב"ד הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד, על כרוז הקורא אל "כל מי שהיכולת בידו ללמוד הפרשה (- בזוהר הקדוש) מדי שבוע, ועל כל פנים, מי שאין ביכולתו, ילמוד דף אחד ביום... השי"ת יחיש לנו קץ הישועה ברחמיו". בספר "יסוד יוסף" מובא בשם הגאון רבי שלמה בלוך, תלמיד ה"חפץ חיים", כי הגה"ק בעל ה"חפץ חיים" זירז ללמוד את הזוהר הקדוש על הפרשה, ואפילו בחורים, שכן רובו כמדרש. וכה היה אומר הצדיק קדוש רבי פינחס מקוריץ, כי נותן הוא שבח והודיה לבורא עולם בכל ימותיו, על שלא שתלו בדורות הקודמים, כאשר ספר הזוהר לא היה עדיין מצוי בעולם. שכן, ספר הזוהר הקדוש, הביאו לטעום מחיי העולם הבא בעודו בימי חלדו בעולם הזה.

ספר הזוהר ע"פ "מתוק מדבש" - בכל בית יהודי!

עתה, משזכינו בחסדי שמים להופעת פירושו של רבינו ולהתגלות האור הגנוז שבזוהר הקדוש לעיני כל ישראל - מיהו זה ואיזה הוא האיש אשר יעמוד מנגד?! מי הוא זה האיש ואיזה הוא הבית היהודיים, אשר ישארו עוד חסרים את האור הגדול והאדיר הזה הזורח בכל המרחבים?! מי עצל ולא יזדרז להביא את האור - אור הזוהר, אור הגאולה השלימה הממשמשת ובאה - אל תוך ביתו?! וכדברי קודשו של שלמה המלך ע"ה (משלי כ"ד, י"ג): "אכול בני דבש כי טוב, ונופת מתוק על חיכך".

פירושו של רבינו זיע"א, ה"מתוק מדבש", לא יותיר אחריו בית בישראל, אשר ספר הזוהר המבואר והמפורש לא ישכון כבודו בתוכו! שום יהודי לא יותר מעתה על הזכות - חמדת כל הדורות - להימנות על לומדי - ומביני - הזוהר הקדוש - פרי רוחו וגילוייו של התנא האלוקי הקדוש, רבי שמעון בר יוחאי!.

יצירות נוספות אשר יצאו מתחת יד קודשו וטרם ראו את אור הדפוס, הן פירוש מקיף, בהיר ונפלא על "אוצרות חיים" לרבי חיים ויטאל, המשמש כספר הכניסה לתורת הקבלה של האריז"ל, ופירוש נוסף על "ספר הגלגולים". לקראת יומא דהילולא הראשון - י"ד שבט תשס"ו - יופיעו בעזה"ת הכרכים הראשונים של שתי היצירות הקדושות האמורות, אשר תושלמנה בהדפסת הכרכים הנוספים במהלך החודשים הקרובים. רבינו הותיר אחריו כתבי"ד נוספים בתורת הנגלה ובתורת הנסתר, ואף הם יראו אור בעזה"ת ע"י צאצאיו ותלמידיו, השוקדים על הוצאת והפצת הספרים הקדושים אשר היוו את מפעל חייו.

סיים את שליחותו - ועלה למרום

כסימן מובהק וכרמז ברור מן השמים, כי ייעודו העיקרי של רבינו עלי אדמות היה להאיר עיני ישראל בפירושו הענק "מתוק מדבש" על הזוהר הקדוש - באה העובדה המדהימה, כי ביום י"ד שבט שנת תשס"ה - ביום מלאות שבעים שנה להכנסתו בבריתו של אברהם אבינו עליו השלום, מיום ליום - שעות אחדות לאחר שקיבל רבינו לידי את הספר "שערי הזוהר" - המהווה הקדמה לכ"ב כרכי הזוהר הקדוש עם פירושו "מתוק מדבש" - כשהוא יוצא כלול בהדרו מן הדפוס והכריכה - נתבקש רבינו בפתע פתאום לישיבה של מעלה, והשיב את נשמתו הטהורה במיתת נשיקה לאביו שבשמים. משימתו העילאית של רבינו עלי אדמות מולאה והושלמה - והוא נקרא לשוב אל ההיכלות העליונים אשר משם בא! כלתה ונגמרה המלאכה! סיים רבינו את שליחותו השמימית בעולם הזה - ומיד שב למקומו, במרומים.

מאז הסתלקותו הפלאית לעולם שכולו טוב, מהווה מקום מנוחתו בהרהזיתים מוקד משיכה להמונים, השופכים צקון לחש על קברו הקדוש כדי להיפקד בזכותו בישועות וברחמים. וכמו בחייו כך גם לאחר הסתלקותו, מתדברים סיפורי מופת רבים על יהודים שנושעו בעליל לאחר שהשתטחו על קברו והתפללו להיפקד בזכותו בישועה הנצרכת להם. וגדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם.

זכותו הגדולה והקדושה תגן עלינו ועל כל ישראל, שנזכה לגאולה השלימה במהרה דיין ותחזינה עינינו בשוב ה' לציון ברחמים גדולים, אמן.

הקדמה

בקונטרס זה העלינו מאמרים נבחרים מן הזהר הקדוש עם ביאורינו "מתוק מדבש" הסובבים על עניני הקטרת הקטורת, ופרטי מעלותיה וסגולותיה הרבים.

הנה כפי שיחזה המעיין בפנים, האריך רשב"י בעניני הקטורת, והוא ליקרת מעלתה, ולכן עורר על צורך הדקדוק באמירתה בכונה, והטעים לנו את יפעת סגולותיה.

רוב המאמרים שליקטנו מתבארים גם על דרך הנגלה, ועל כן הדפסנו אותם בביאורינו באותיות מרובעות, וחלקי המאמרים שמתבארים על דרך הנסתר הדפסנו אותם על פי רוב באותיות רש"י רגילות, או בשילוב מאמרי הנגלה עם ציון אותיות רש"י קטנות מוקפות.

את המאמרים עיטרנו להועיל בהקדמות הכוללות תמצית מן תוכן המאמרים, שאותם הדפסנו לקמן גם בתוכן הענינים.

הנה קונטרס זה נערך מתוך ביאור הענק לזהר "מתוק מדבש" הנדפס בכ"ב כרכים מהודרים ומפוארים ומנוקדים, לעילוי נשמת ולרגל יום היארצייט הראשון של הרב המקובל המחבר זצוק"ל, זיעוכי"א.

ומה נאה לציין כאן את דברי המקובל רבי אהרן ברכיה ממודינה בספרו מעבר יבוק (מאמר ד מאמר עתר הקטורת פ"ם) שכתב בזה הלשון: ויועיל אמירת הקטורת לתקנת הנפטרים, ולנפשות החיים הצריכים לרחמים ולתנחומים, עכ"ל.

ויהי רצון שבעגלא תוקם שכינתא מעפרא, ועינינו תחזינה בשוב ה' לציון ברחמים, ובבנין בית המקדש על מכוננו, אמן.

תוכן הענינים

א. "מאמר מעלת הקטורת וסגולתו" ומבואר בו כי אפילו מי שהריח את עשן הקטורת היה מזדכך ומטהר, והיצר הרע היה מתרחק ממנו. וסגולת אמירת הקטורת היא להרחיק כל פורענות. ומעלת אמירת הקטורת היא גדולה ונשגבה במאד, ומתקנת יותר מתפלה, ומקשרת ומיחדת את כל העולמות. (מקור המאמר בזהר פרשת ויקהל דף ריח ע"ב - ריט ע"ב, ובביאורינו מתוק מדבש כרך ח עמ' תעא-תפב)

ב. "מאמר סגולת אמירת הקטורת בצבור" ומבואר בו כי אמירת פרשת הקרבנות והקטורת בבתי כנסיות מכפרת על עונות האדם ומצלת אותו מן הדין. ואלהיו הנביא גילה כי הקב"ה כרת על כך ברית. ומביא מעשה נפלא שרבי אחא הציל כפר שלם מן המגפה על ידי שהורה להם לומר את פרשת הקטורת והקרבנות. ובסופו מבואר כי הגם שסגולת הקטורת היא לעצור את המשחית, אבל צריך מיד להתעורר ולעשות תשובה. (מקור המאמר בזהר פרשת וירא במדרש הנעלם דף ק ע"ב - קא ע"ב, ובביאורינו מתוק מדבש כרך ב עמ' תפד-תפח)

ג. "מאמר מעלת אמירת הקטורת בתפלה" ומבואר בו כי הקטורת מקשרת את הדינים ברחמים, והאומרה אחר תפלת העמידה בשחרית נחשב לו כאילו הקטיר קטרת בבית המקדש, ומבטל מיתה מכיתו. (מקור המאמר בזהר פרשת פנחס ברעיא מהימנא דף רכד ע"א, ובביאורינו מתוק מדבש כרך יד עמ' קנט-קס)

ד. "מאמר תכון תפילתי קטורת לפניך" ומבואר בו כי הקטורת ממתקת את הדינים וגורמת שמחה ויחוד, ועל כן יש להיזהר באמירתה בפרט בזמן המנחה שאז זמן הדינים. (מקור המאמר בזהר פרשת ויחי דף רל ע"א, ובביאורינו מתוק מדבש כרך ד עמ' תקמג-ד)

ה. "מאמר הקטורת חשובה יותר מהקרבנות" ומבואר בו כי יש לקב"ה נחת מהקטורת יותר מכל הקרבנות כולם, כי נעשה בה יחוד גדול, ומכאן משמע שאמירתה גדולה גם יותר מהתפלות שבאים תמורת הקרבנות. (מקור המאמר בזהר פרשת אחרי דף נח ע"ב, ובביאורינו מתוק מדבש כרך יא עמ' לג)

ו. "מאמר כח רשבי גדול כקטרת" ומבואר בו מעלת התלמיד חכמים העוסקים בתורה שאפילו מלאכי השרת אין להם כח לעמוד לפניהם. ומסופר בו שרשבי בכחו הגדול ביטל גזירת מגפה בדבורו, כמשה רבנו שאמר לאהרן לבטל את המגפה על ידי קטרת הסמים. (מקור המאמר בזהר חדש מדרש רות דף קד ע"א-ב, ובביאורינו מתוק מדבש כרך ג עמ' תקלח-ט)

מאמר מעלת הקטורת וסגולתו

(א) פְּגוּוֹנָא דָא קְטָרְתָּ, כֵּל מֵאן דְאָרַח בְּהֵוּא תְּנָנָא, כֵּד סְלִיק הֵהוּא עֲמוּדָא מֵהֵיָא מְעֵלָה עֶשֶׁן, הֵוּא מְבַרְר לְבִיָּה בְּכִרְוֵו לְמַפְלַח לְמֵאֲרִיָּה, וְאַעְבֵּר מְנִיָּה זֹהֵמָא דִּיֶּצֶר הָרַע, וְלֹא הֵוּא לִיָּה אֱלֹא לְבָא חֲדָא לְקַבֵּל אֲבוּיָה דְבִשְׁמִיָּא, בְּגִין דְקְטָרְתָּ תְּבִירוּ דִּיֶּצֶר הָרַע אִיְהוּ

מתוק מדבש

"מאמר מעלת הקטורת וסגולתו" ומבואר בו כי אפילו מי שהריח את עשן הקטורת היה מזדכך ומטהר, והיצר הרע היה מתרחק ממנו. וסגולת אמירת הקטורת היא להרחיק כל פורענות. ומעלת אמירת הקטורת היא גדולה ונשגבה במאד, ומתקנת יותר מתפלה, ומקשרת ומיחדת את כל העולמות.

(מקור המאמר צוהר פרשת ויקהל דף ר"ח ע"ב - ריט ע"ב, וצנזאוריני מתוק מדבש כרך ח עמ' תעא-תפב)

להצין את מעלת אמירת פטוס הקטרת המצוואר להלן, נעתיק מה שציאר האריז"ל (בשעה"כ דף יג ע"א), וז"ל בענין פטוס הקטרת נודע מה שכתב צוהר פרשת ויקהל דף ר"ח וריט, כי הלא יש י"א סמנים שהם סוד אורות המחיים את הקליפות, (והם הנילוות הקדושות שנשארו בתוך הקליפות שלא יכלו להתצרר בעת חיקון העולמות), וכונתו (באמירת הקטרת רריך לכיון), לסלקם ממוכס ולהעלותם למעלה וישארו הקליפות מחיים, וזה סוד מה שאומרים פטוס הקטרת בשחרית קודם התפלה אחר קרבן התמיד, וגם בתפלת המנחה קודם העמידה, כי כונתו היא להעלות העולמות על ידי התפלות, לכן אנו אומרים אותו כדי שלא יתאחזו הקליפות ויעלו בעליית העולמות וכו', וכן בסוף תפלת שחרית אנו חוזרים ואומרים אותו, כדי שלא יינקו הקליפות מן השפע היורד ושפיע לעולמות וכו', והנה י"א סמנים אלו הם עשרה נלווי הקדושה המחיה הקליפה בסוד אור פנימי, ויש נילון אחד שהוא בסוד אור מקיף וכו', והמיקון הוא שיכיון לסלקם ממוכס, ועל ידי כן ישארו הקליפות בלתי חיות וימותו, ואינם מזיקים, עכ"ל.

אמר רבי שמעון פְּגוּוֹנָא דָא קְטָרְתָּ כעין הציץ היה גם הקטרת, כי כֵּל מֵאן דְאָרַח בְּהֵוּא תְּנָנָא כל מי שהיה מריח מעשן הקטרת, כֵּד סְלִיק הֵהוּא עֲמוּדָא מֵהֵיָא מְעֵלָה עֶשֶׁן כשעלה עמוד העשן על ידי העשב הנקרא מעלה עשן, (כדאיתא במס' יומא דף נג ע"א), שהיו נותנים בהקטרת עיקר מעלה עשן, ועל ידי זה היה עשן הקטרת מתמר ועולה כמקל עד שהגיע לשמי קורה, כיון שהגיע לשמי קורה ממשמש ויורד בכתלים עד שנתמלא הבית עשן, וזה הריח הֵוּא מְבַרְר לְבִיָּה בְּכִרְוֵו לְמַפְלַח לְמֵאֲרִיָּה היה מברר את לבו להיות זך וטהור לעבוד לקונו בלבב שלם, וְאַעְבֵּר מְנִיָּה זֹהֵמָא דִּיֶּצֶר הָרַע והיה מעביר ממנו את זוהמת היצר הרע, וְלֹא הֵוּא לִיָּה אֱלֹא לְבָא חֲדָא לְקַבֵּל אֲבוּיָה דְבִשְׁמִיָּא ולא היה לו אלא לב אחד אל אביו שבשמים, בְּגִין דְקְטָרְתָּ תְּבִירוּ דִּיֶּצֶר הָרַע אִיְהוּ וְדֵאִי

וְדָאֵי בְּכָל סֵטְרִין, וּכְמָה דְּצִיץ הָיָה קָאִים עַל נִיסָא, אוּף קְטָרֶת, דְּלִית לָךְ מְלָה בְּעֵלְמָא לְמַתְבַּר לִיה לְסֵטְרָא אַחְרָא בַר קְטָרֶת.

תָּא חֲזִי מַה פְּתִיב, (במדבר י"א) קַח אֶת הַמִּחְתָּה וְתֵן עָלֶיהָ אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ וְשִׂים קְטָרֶת, מֵאֵי טַעְמָא, פִּי יֵצֵא הַקֶּצֶף מִלִּפְנֵי יְהוָה הַחַל הַנֶּגֶף, דְּהָא לִית תְּבִירוֹ לְהֵהוּא סֵטְרָא בַר קְטָרֶת, דְּלִית לָךְ מְלָה חֲבִיבָא קִמֵי קֳדָשָׁא בְּרִיף הוּא פְּקֻטָּרֶת, וְקִימָא לְבַטְלָא חֲרָשִׁין וּמְלִין בִּישִׁין מִבִּיתָא, רִיחָא וְעֶשְׂנָא דְקְטָרֶת דְּעַבְדֵי בְּנֵי נֶשָׂא, בְּהֵהוּא עוֹבְדָא אִיהוּ מְבַטֵּל, כֹּל שְׁפָן קְטָרֶת.

מְלָה דָא גְזָרָה קִימָא קִמֵי קֳדָשָׁא בְּרִיף הוּא, דְּכֹל מֵאֵן דְּאֶסְתַּפֵּל וְקָרִי בְּכֹל יוֹמָא עוֹבְדָא דְקְטָרֶת, יִשְׁתַּזִּיב מִכָּל מְלִין בִּישִׁין וְחֲרָשִׁין דְּעֵלְמָא, וּמִכָּל פְּגַעִין בִּישִׁין, וּמִהֲרַהוּרָא בִישָׂא, וּמִדִּינָא בִישָׂא וּמוֹתָנָא,

מתוק מדבש

בְּכָל סֵטְרִין לִפִּי שֶׁהַקְטָרֶת וְדָאֵי הוּא מִשְׁבַּר אֶת כַּח הַיֵּצֵר בְּכָל הַצַּדִּים, וּכְמָה דְּצִיץ הָיָה קָאִים עַל נִיסָא וּכְמוֹ שֶׁהַצִּיץ הָיָה עוֹמֵד עַל נֶס, כִּי מִי שֶׁהָיָה מִסְתַּכֵּל בּוֹ הָיָה חוֹזֵר בַּתְּשׁוּבָה, אוּף קְטָרֶת גַּם הַקְטָרֶת עֲמֵדָה עַל נֶס, כִּי רִיחוֹ הָיָה גוֹרֵם לְעִבּוּד לְהַקְבִּי"ה בְּלִב שֶׁלֶם, דְּלִית לָךְ מְלָה בְּעֵלְמָא לְמַתְבַּר לִיה לְסֵטְרָא אַחְרָא, בַר קְטָרֶת כִּי אֵין לָךְ דְּבַר בְּעוֹלָם לְשַׁבַּר אֶת הַסֵּטְרָא אַחְרָא, כְּמוֹ הַקְטָרֶת.

תָּא חֲזִי מַה פְּתִיב בַּא וְרָאָה מַה שֶׁכְּתוּב, שֶׁאִמְרַן מִשֶּׁה לֵאחֲרָן קַח אֶת הַמִּחְתָּה וְתֵן עָלֶיהָ אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ וְשִׂים קְטָרֶת, מֵאֵי טַעְמָא לְמַה צוּה לְהַבִּיא קְטָרֶת, פִּי יֵצֵא הַקֶּצֶף מִלִּפְנֵי יְהוָה הַחַל הַנֶּגֶף, דְּהָא לִית תְּבִירוֹ לְהֵהוּא סֵטְרָא בַר קְטָרֶת כִּי אֵין שְׁבִירָה לְסֵטְרָא אַחְרָא אֵלָא עַל יְדֵי הַקְטָרֶת, דְּלִית לָךְ מְלָה חֲבִיבָא קִמֵי קֳדָשָׁא בְּרִיף הוּא פְּקֻטָּרֶת כִּי אֵין לָךְ דְּבַר חֲבִיב לִפְנֵי הַקְבִּי"ה כְּקְטָרֶת, וְקִימָא לְבַטְלָא חֲרָשִׁין וּמְלִין בִּישִׁין מִבִּיתָא וְעוֹמֵדָת לְבַטֵּל הַכְּשָׁפִים וְדַבְרִים רַעִים מִן הַבַּיִת, אִפִּילוּ רִיחָא וְעֶשְׂנָא דְקְטָרֶת דְּעַבְדֵי בְּנֵי נֶשָׂא הַרִיחַ וְעֶשֶׂן הַקְטָרֶת שְׁעוֹשִׂים בְּנֵי אָדָם גַּם כֵּן מְבַטֵּל כְּשָׁפִים, וְאִמְרַן הִרִי קַל וְחוֹמֵר בְּהֵהוּא עוֹבְדָא אִיהוּ מְבַטֵּל מַה בְּמַעֲשֵׂה שְׁבִנֵי אָדָם עוֹשִׂים הוּא מְבַטֵּל אֶת הַכְּשָׁפִים, כֹּל שְׁפָן קְטָרֶת שֶׁהַקְטָרֶת שֶׁהַקְטָרֶת בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ שְׁבוּדָאֵי הָיָה מְבַטֵּל אֶת כָּל כַּחוֹת הַסֵּטְרָא אַחְרָא.

וְאִמְרַן עוֹד רַבִּי שֶׁמֵעוֹן מְלָה דָא גְזָרָה קִימָא קִמֵי קֳדָשָׁא בְּרִיף הוּא דְּבַר זֶה בְּרִית כְּרוּתָה לִפְנֵי הַקְבִּי"ה, דְּכֹל מֵאֵן דְּאֶסְתַּפֵּל וְקָרִי בְּכָל יוֹמָא עוֹבְדָא דְקְטָרֶת שְׁכַל מִי שֶׁמִּתְבוֹנֵן בְּשִׁכְלוֹ וְקוֹרָא בְּכָל יוֹם אֶת מַעֲשֵׂה הַקְטָרֶת, יִשְׁתַּזִּיב מִכָּל מְלִין בִּישִׁין, וְחֲרָשִׁין דְּעֵלְמָא יִנְצַל מִכָּל דַּבְרִים רַעִים וְכְשָׁפִים שְׁבַעֲוֹלָם, וּמִכָּל פְּגַעִין בִּישִׁין, וּמִהֲרַהוּרָא בִישָׂא, וּמִדִּינָא בִישָׂא וּמוֹתָנָא וּמִכָּל פְּגַעִים רַעִים וּמִהֲרַהוּרִים רַעִים וּמִדִּין רַע וּמִדְּבַר

וְלֹא יִתְזַק כָּל הַהוּא יוֹמָא, דְּלֹא יָכִיל סִטְרָא אַחְרָא לְשַׁלְטָא עֲלֵיהּ,
וְאַצְטְרִיךְ דִּיכּוּוֹן בֵּיהּ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אִי בְּנֵי נֶשְׂא הוּוּ יְדַעֵי כְּמָה עֲלָאָה אִיהוּ עוֹבְדָא
דְּקִטְרַת קָמֵי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הוּוּ נְטָלֵי כָּל מְלָה וּמְלָה מִנִּיהּ,
וְהוּוּ סִלְקֵי לֵה עֲטָרָה עַל רִישִׁיהוּ כְּכִתְרָא דְדִהְבָּא, וּמֵאן דְּאִשְׁתְּדַל
בֵּיהּ, בְּעֵי לְאַסְתְּכְּלָא בְּעוֹבְדָא דְקִטְרַת, וְאִי יְכּוּוֹן בֵּיהּ בְּכָל יוֹמָא, אִית
לֵיהּ חוּלְקָא בְּהַאי עֲלָמָא וּבְעֲלָמָא דְאִתִּי, וְיִסְתְּלַק מוֹתְנָא מִנִּיהּ וּמְעֲלָמָא,
וְיִשְׁתְּזִיב מִכָּל דִּינִין דְּהַאי עֲלָמָא, מִסְטְרִין בִּישׁוּן, וּמְדִינָא דְגִיּהֲנָם,
וּמְדִינָא דְמַלְכוּ אַחְרָא, בְּהַהוּא קִטְרַת.

כִּד הָוֵה סִלְקֵי תְנַנָּא בְּעַמּוּדָא, כְּהֵנָּה הָוֵה חָמֵי אַתּוּוֹן דְרִזָּא דְשְׁמָא
קְדִישָׁא פְּרַחֲזִין בְּאוּרָא, וְסִלְקֵי לְעֵילָא בְּהַהוּא עַמּוּדָא, לְכַתֵּר

מתוק מדבש

ומגפה, וְלֹא יִתְזַק כָּל הַהוּא יוֹמָא וְלֹא יוֹזַק כֹּל הַיּוֹם הַהוּא, דְּלֹא יָכִיל סִטְרָא אַחְרָא
לְשַׁלְטָא עֲלֵיהּ שְׁאִין הַסְטְרָא אַחְרָא יָכוֹל לְשַׁלוֹט עֲלֵיו, וְאַצְטְרִיךְ דִּיכּוּוֹן בֵּיהּ וְצִרִיךְ
הָאֲדָם שִׁיכוּיִן בַּהּ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְהַחְבְּרִיא, אִי בְּנֵי נֶשְׂא הוּוּ יְדַעֵי כְּמָה עֲלָאָה אִיהוּ עוֹבְדָא
דְּקִטְרַת קָמֵי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִם בְּנֵי אָדָם הִיוּ יוֹדְעִים עַד כְּמָה חֲשׁוּבָה הִיא
מַעֲשֵׂה הַקְטֹרֶת לִפְנֵי הַקִּבְיָה, הוּוּ נְטָלֵי כָּל מְלָה וּמְלָה מִנִּיהּ הִיוּ לּוֹקְחִים כֹּל תִּיבָה
וְתִיבָה מִמֶּנָּה, וְהוּוּ סִלְקֵי לֵה עֲטָרָה עַל רִישִׁיהוּ כְּכִתְרָא דְדִהְבָּא וְהִיוּ מַעֲלִין אוֹתָהּ
לְהִיּוֹת עֲטָרָה עַל רִאשִׁים כְּכַתֵּר שֶׁל זָהָב, וּמֵאן דְּאִשְׁתְּדַל בֵּיהּ וּמִי שְׁעוּסֵק בְּפִרְשַׁת הַקְטֹרֶת,
בְּעֵי לְאַסְתְּכְּלָא בְּעוֹבְדָא דְקִטְרַת צִרִיךְ לְהַתְּבוּנָן בְּשַׁכְּלוּ בְּמַעֲשֵׂה הַקְטֹרֶת, וְאִי יְכּוּוֹן
בֵּיהּ בְּכָל יוֹמָא וְאִם יָכוֹן בְּאַמִּירְתוֹ כֹּל יוֹם, אִית לֵיהּ חוּלְקָא בְּהַאי עֲלָמָא וּבְעֲלָמָא
דְּאִתִּי יֵשׁ לוֹ חֵלֶק בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, וְיִסְתְּלַק מוֹתְנָא מִנִּיהּ וּמְעֲלָמָא וְיִסְתְּלַק
הַדְּבָר וְהַמְּגַפָּה מִמֶּנּוּ וּמִכָּל הָעוֹלָם, וְיִשְׁתְּזִיב מִכָּל דִּינִין דְּהַאי עֲלָמָא וַיִּנְצַל מִכָּל הַדִּינִים
שֶׁל עוֹלָם הַזֶּה, מִסְטְרִין בִּישׁוּן וּמְדִינָא דְגִיּהֲנָם וּמְדִינָא דְמַלְכוּ אַחְרָא מִכְּחוֹת הַרְעִים,
וּמְדִין הַגִּיּהֲנָם, וּמְדִין שֶׁל מַלְכוּת הַסְטְרָא אַחְרָא, בְּהַהוּא קִטְרַת כֹּל זֶה נַעֲשֵׂה עַל יַדִּי
הַקְטֹרֶת.

ואמר עוד רבי שמעון כִּד הָוֵה סִלְקֵי תְנַנָּא בְּעַמּוּדָא כְּשֶׁהִיָּה עוֹלָה הַעֲשָׂן בְּעַמּוּד שֶׁל
מַעֲלָה עֲשָׂן כְּהֵנָּה הָוֵה חָמֵי אַתּוּוֹן דְרִזָּא דְשְׁמָא קְדִישָׁא הַכֵּהן הִיָּה רּוֹאֵה אוֹתִיּוֹת
שֶׁל סוּד שֶׁם הַקְדוּשׁ הַיּוֹיָה, פְּרַחֲזִין בְּאוּרָא שֶׁהִיוּ פּוֹרְחוֹת בְּאוּרִי וּבּוֹקְעִים אֶת הָאוּרִים
לִפְנֵי הַקְטֹרֶת, וְסִלְקֵי לְעֵילָא בְּהַהוּא עַמּוּדָא וְעֵלּוּ לְמַעֲלָה בְּאוֹתוֹ עַמּוּד הַעֲשָׂן, (וַהֲיִינוּ

בְּמָה רְתִיכִין קְדִישִׁין סְחָרִין לִיה מְפָל סְטָרִין, עַד דְּסָלִיק בְּנִהִירוֹ וְחֻדְוָה, וְחֻדֵי לְמֵאן דְּחֻדֵי, וְקָשֶׁר קְשָׁרִין לְעֵילָא וְתַתָּא לְיַחְדָּא פְּלָא, וְהָא אוֹקִימָנָא, וְדָא מְכַפֵּר עַל יֵצֵר הָרַע, וְעַל עֲבוּדָה זָרָה דְּאִיהוּ סְטָרָא אַחְרָא, וְהָא אוֹקְמוּהָ.



פְּתַח וְאָמַר, (שמות ל א) וְעָשִׂיתָ מִזְבֵּחַ מִקְטֹר קְטֹרֶת וְגו', הַאי קָרָא אֵית לְאִסְתַּפְּלָא בֵּיה, בְּגִין דְּתָרִין מְדַבְּחִין הִווּ, מְדַבְּחָא דְעֵלוּן, וּמְדַבְּחָא דְקְטֹרֶת בּוּסְמִין, דָּא לְבָר, וְדָא לְגו, הַאי מְדַבְּחָא דְקְטֹרֶת דְּאִיהוּ פְּנִימָאָה, אַמְאֵי אַקְרִי מִזְבֵּחַ, וְהָא לָא דְבַחֲיָן בֵּיה דְבַחֲיָן, וּמִזְבֵּחַ עַל דָּא אַקְרִי.

מתוק מדבש

קוד הנזורים שעלו צעליית (הקטרת) לְבָתֵר ואחר כך ראה הכהן, כִּי בְּמָה רְתִיכִין קְדִישִׁין סְחָרִין לִיה מְפָל סְטָרִין כמה מרכבות קדושות השולטות באויר העולם היו מסבכות את עמוד העשן מכל הצדדים, עַד דְּסָלִיק בְּנִהִירוֹ וְחֻדְוָה עד שעלה למעלה בהארה ושמחה, (והיינו שעלו הנזורים מעולם העשיה לזירה ומשם לעולם הנבירה ומשם לעולם האלילות), וְחֻדֵי לְמֵאן דְּחֻדֵי ושם היו (הנזורים שנתזרכו ועלו על ידי הקטרת) משמחים את מי שראוי לשמח והיינו את השכינה, ומגודל השמחה וְקָשֶׁר קְשָׁרִין לְעֵילָא היה מקשר קשרי היחוד למעלה בְּאִנְזָא וְאִמְלָא, וְתַתָּא ולמטה צועיר ונוקביה, לְיַחְדָּא פְּלָא ליחד את כל הפרצופים, וְהָא אוֹקִימָנָא והרי כבר ביארנו ענין זה, ומסיק בדבריו ואמר כִּי וְדָא מְכַפֵּר עַל יֵצֵר הָרַע וְעַל עֲבוּדָה זָרָה דְּאִיהוּ סְטָרָא אַחְרָא הקטרת היתה מכפרת על כל הפגמים שנפגמו על ידי היצר הרע ועל ידי עבודה זרה שהוא הסטרא אַחְרָא, וְהָא אוֹקְמוּהָ וכבר ביארהו החברים. (רמ"ק ומק"מ ודמ"א)

פְּתַח עוד רבי שמעון וְאָמַר לפרש מה שכתוב וְעָשִׂיתָ מִזְבֵּחַ מִקְטֹר קְטֹרֶת עֲצֵי שִׁטִּים תַּעֲשֶׂה אוֹתוֹ, הַאי קָרָא אֵית לְאִסְתַּפְּלָא בֵּיה פְּסוּק זה יש להתבונן בו, בְּגִין דְּתָרִין מְדַבְּחִין הִווּ לפי ששני מזבחות היו במקדש, מְדַבְּחָא דְעֵלוּן, וּמְדַבְּחָא דְקְטֹרֶת בּוּסְמִין מזבח להקריב עליו קרבן עולות, ומזבח להקטיר עליו קטרת סמים, דָּא לְבָר וְדָא לְגו מזבח העולה היה בחוץ בעזרה, ומזבח הקטרת היה בפנים בהיכל, ושואל הַאי מְדַבְּחָא דְקְטֹרֶת דְּאִיהוּ פְּנִימָאָה זה המזבח הקטרת שהוא מזבח הפנימי, אַמְאֵי אַקְרִי מִזְבֵּחַ למה נקרא מזבח, וְהָא לָא דְבַחֲיָן בֵּיה דְבַחֲיָן והלא לא היו זובחים בו זבחים, וּמִזְבֵּחַ עַל דָּא אַקְרִי ומזבח נקרא על שם הזביחה.

אָלָא בְּגִין דְּבִטִיל וְכִפִּית לְכַמָּה סְטָרִין בִּישִׁין, וּבְגִין דְּהָהוּא סְטָרָא בִישָׂא כְּפִית, לֹא יְכִיל לְשַׁלְטָאָה, וְלֹא לְמַהוּי קְטִיגוֹרָא, וְעַל דָּא אַקְרִי מְזַבַּח, כַּד הָהוּא סְטָרָא בִישָׂא הָהוּ חֲמִי עֲמוּדָא דְעֲשָׂנָא דְקִטְרַת דְסָלִיק, אֲתַכְפִּינָא וְעָרַק, וְלֹא יְכִיל לְקַרְבָּא כָּלֵל לְמַשְׁפָּנָא.

וּבְגִין דְּלֹא אֲתַזְפִּי, וְלֹא אֲתַעְרַב בְּהָהוּא חֲדוּה דְלַעֲיָלָא בַר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲדוּי, בְּגִין דְּחִבִּיבָא כָּל כֶּף, לֹא קָאִים הָהוּא מְזַבַּח אָלָא לְגו, דְּהָאִי אִיהוּ מְזַבַּח דְּבִרְכָאן אֲשַׁתְּכַחוּ בֵּיה, וְעַל דָּא סְתִים מַעֲיָנָא.

מַה כְּתִיב בְּאַהֲרֹן, (במדבר י"ג) וַיַּעֲמֹד בֵּין הַמִּתִּים וּבֵין הַחַיִּים וַתַּעֲצֹר הַמַּגֵּפָה, דְּכִפִּית לִיה לְמַלְאָךְ הַמּוֹת, דְּלֹא יְכִיל לְשַׁלְטָאָה כָּלֵל, וְלֹא לְמַעַבְד דִּינָא.

מתוק מדבש

ומשיב אָלָא לְכֹן נִקְרָא מְזַבַּח, בְּגִין דְּבִטִיל וְכִפִּית לְכַמָּה סְטָרִין בִּישִׁין לְפִי שְׁהִקְטַרְתָּ שְׁהִיוּ מְקִטְרִים עֲלֵיו הִיתָה מְבַטֵּלַת וְעוֹקֵדַת לְכַמָּה כַּחוֹת הָרַעִים, וּבְגִין דְּהָהוּא סְטָרָא בִישָׂא כְּפִית וּלְפִי שְׁהִסְטָרָא אַחְרָא נִקְשֵׁר וְנַעֲקָד, לֹא יְכִיל לְשַׁלְטָאָה וְלֹא לְמַהוּי קְטִיגוֹרָא לֹא יִהְיֶה יְכוּל לְשַׁלוּט עוֹד וְלֹא לְהִיּוֹת מְקִטְרָג, וְהָרִי הוּא כְּאִילוּ נַעֲקָד וְנוֹבַח עַל יַדֵּי הַקְטַרְתָּ, וְעַל דָּא אַקְרִי מְזַבַּח וְעַל כֵּן נִקְרָא גַם מְזַבַּח הַפְּנִימִי בְּשֵׁם מְזַבַּח, כִּי כַּד הָהוּא סְטָרָא בִישָׂא הָהוּ חֲמִי עֲמוּדָא דְעֲשָׂנָא דְקִטְרַת דְסָלִיק כְּשִׁסְטָרָא אַחְרָא רָאָה אֵת עֲמוּד הָעֵשָׂן שֶׁל קִטְרַת שְׁעוּלָה לְמַעֲלָה, אֲתַכְפִּינָא וְעָרַק וְלֹא יְכִיל לְקַרְבָּא כָּלֵל לְמַשְׁפָּנָא הִיא נִכְנַע וּבְרַח וְלֹא יִהְיֶה יְכוּל לְהִתְקַרֵּב כָּלֵל אֶל הַמִּשְׁכָּן שֶׁהוּא סוּד הַשְׁכִּינָה.

וּבְגִין דְּלֹא אֲתַזְפִּי וּלְפִי שְׁלֹא נִזְדַּכְךְ הַסְטָרָא אַחְרָא, וְלֹא אֲתַעְרַב בְּהָהוּא חֲדוּה דְלַעֲיָלָא בַר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲדוּי וְלֹא נִתְעַרַב בְּשִׁמְחָה הִיאָה שֶׁל מַעֲלָה שֶׁל עֲלִיית הַקְטַרְתָּ רַק הַקְבִּי"ה לְבַדּוֹ, כִּי אֵינוֹ כִּקְרָבֵן שְׁנִיזוּנִים מִמֶּנּוּ גַם הַחִיצוֹנִים מֵאַבְרָם וּפְדֵרִים, אֲלֵא הַקְטַרְתָּ כּוּלוֹ בְּקִדּוּשָׁה, וְאֵין כַּחוֹת הַחִיצוֹנִים נִקְשָׁרִים בּוֹ, בְּגִין דְּחִבִּיבָא כָּל כֶּף לְפִי שְׁהִקְטַרְתָּ הִיתָה חִבִּיבָה כָּל כֶּךְ, וְלִכֵּן לֹא קָאִים הָהוּא מְזַבַּח אָלָא לְגוֹ לֹא הִיא עוֹמֵד מְזַבַּח הַקְטַרְתָּ אֲלֵא בְּפָנִים, דְּהָאִי אִיהוּ מְזַבַּח דְּבִרְכָאן אֲשַׁתְּכַחוּ בֵּיה שְׁזָהוּ הַמְזַבַּח שְׁהִבְרַכּוֹת מְצוּיוֹת בּוֹ, וְעַל דָּא סְתִים מַעֲיָנָא וְעַל כֵּן הוּא סְתוּם מִן הָעֵין בְּפָנִים, כִּי אֵין הַבְּרַכָּה מְצוּיָה אֲלֵא בְּדַבְרֵי הַסְמוּי מִן הָעֵין.

וְאִמְרוּ עוֹד מַה כְּתִיב בְּאַהֲרֹן, וַיַּעֲמֹד בֵּין הַמִּתִּים וּבֵין הַחַיִּים וַתַּעֲצֹר הַמַּגֵּפָה טַעַם הַדָּבָר דְּכִפִּית לִיה לְמַלְאָךְ הַמּוֹת דְּלֹא יְכִיל לְשַׁלְטָאָה כָּלֵל לְפִי שְׁקִשֵׁר אֵת מַלְאָךְ הַמּוֹת שְׁלֹא יִוְכַל לְשַׁלוּט כָּלֵל, וְלֹא לְמַעַבְד דִּינָא וְלֹא לְעֲשׂוֹת עוֹד דִּין.

סִימָנָא דָּא אֶתְמָסֵר בִּידְנָא, דִּי בְּכָל אֶתֶר דְּקֶאֱמָרִי בְּכוּוּנָה וִרְעוּתָא
 דְּלִבָּא עוּבְדָּא דְקֶטְרֵת, דְּלֵא שְׁלֻטָּא מוֹתְנָא בְּהוּא אֶתֶר, וְלֵא
 יִתְזַק, וְלֵא יְכַלִּין שְׁאָר עֲמִין לְשֻׁלְטָאָה עַל הוּא אֶתֶר.

תָּא חֲזִי מַה פְּתִיב, מִזְבַּח מְקֵטֵר קֶטְרֵת, פִּינֵן דְּכְתִיב מִזְבַּח, אֲמַאי
 אֶקְרִי מְקֵטֵר קֶטְרֵת, אֶלָּא בְּגִין דְּנִטְלִי מֵהַאי אֶתֶר לְאֶקְטָרָא, כְּמַה
 דְּעֵבֵד אֶהֱרֵן.

תוּ, מִזְבַּח אֶצְטְרִיף לְאֶקְטָרָא, וְלִקְדָּשָׁא לִיה בְּהוּא קֶטְרֵת, וְעַל דָּא
 מְקֵטֵר קֶטְרֵת.

תוּ מְקֵטֵר קֶטְרֵת, פְּתַרְגוּמוֹ לְאֶקְטָרָא קֶטְרֵת, דְּהָא אָסִיר לְאֶקְטָרָא בְּאֶתֶר
 אַחְרָא קֶטְרֵת, פֵּר מִמְחַתָּה דִּיּוֹם הַכְּפוּרִים.

מתוק מדבש

ואמר רבי שמעון סִימָנָא דָּא אֶתְמָסֵר בִּידְנָא סִימָן זֶה נִמְסֵר בִּידְנֵינוּ, דִּי בְּכָל אֶתֶר
 דְּקֶאֱמָרִי בְּכוּוּנָה וִרְעוּתָא דְּלִבָּא עוּבְדָּא דְקֶטְרֵת שֶׁבְכָל מְקוּם שְׁאוּמְרִים בְּכוּנָה
 וּבִרְצוֹן הֵלֵב מַעֲשֵׂה הַקְטֹרֶת, דְּלֵא שְׁלֻטָּא מוֹתְנָא בְּהוּא אֶתֶר שְׁאִינוּ שׁוֹלֵט דְּבֵר וּמְגַפָּה
 בְּמְקוּם הוּא, וְלֵא יִתְזַק וְלֵא יִהְיֶה נִיזוּק אוֹתוֹ הַמְקוּם, וְלֵא יְכַלִּין שְׁאָר עֲמִין לְשֻׁלְטָאָה
 עַל הוּא אֶתֶר וְלֵא יִכּוּלִים שְׁאֵר הָאוּמוֹת לְשׁוֹט עַל מְקוּם הוּא.

תָּא חֲזִי מַה פְּתִיב בַּא וְרָאָה מַה שְׁכָתוּב מִזְבַּח מְקֵטֵר קֶטְרֵת וְשׁוֹאֵל פִּינֵן דְּכְתִיב
 מִזְבַּח שְׁאִמְרָנוּ לְמַעַלָּה שְׁנִקְרָא כֵּן עַל שֵׁם שְׁנַעֲקֵד עֲלֵיו הַסְטְרָא אַחְרָא, אִם כֵּן אֲמַאי
 אֶקְרִי מְקֵטֵר קֶטְרֵת לְמַה נִקְרָא מְקֵטֵר קֶטְרֵת, שְׁמַשְׁמַע שֶׁהַמִּזְבַּח מְקֵטֵר הַקְטֹרֶת, אִם
 בְּשִׁבְלֵי שְׁעָלֵיו מְקֵטִירִין הַקְטֹרֶת, הִיָּה לוֹ לומר מִזְבַּח לְהַקְטִיר קֶטְרֵת, וּמִתְרֵץ אֶלָּא בְּגִין
 דְּנִטְלִי מֵהַאי אֶתֶר לְאֶתְקֶטְרָא (ה"ג נד"ב) אֵלָּא לְפִי שְׁלִקְחוּ כַח מִהַקְטֹרֶת לְקִשׁוֹר וְלֵאסוּר
 אֵת הַשְׁטֵן וְאֵת מֵלֶאךְ הַמוֹת שְׁלֵא יוּכַל עוֹד לְהַשְׁטִין וְלִקְטֵרָה וְלֵהמִית, כְּמַה דְּעֵבֵד אֶהֱרֵן
 כְּמוֹ שְׁעֵשָׂה אֶהֱרֵן, שְׁעַם הַקְטֹרֶת כֶּפֶת וְקִשֵׁר אֵת מֵלֶאךְ הַמוֹת וְעֵצֵר אֵת הַמְגַפָּה, לְכֵן נִקְרָא
 "מְקֵטֵר" שֶׁהִיא לְשׁוֹן קְשִׁירָה בְּלִשׁוֹן תְּרַגּוּם,

תוּ עוֹד טַעַם שְׁנִקְרָא מִזְבַּח מְקֵטֵר קֶטְרֵת, כִּי מִזְבַּח אֶצְטְרִיף לְאֶקְטָרָא וְלִקְדָּשָׁא לִיה
 בְּהוּא קֶטְרֵת לְפִי שְׁאֵת הַמִּזְבַּח שֶׁהוּא סוּד הַמַּלְכוּת, הִיוּ צְרִיכִים לְקִשְׁרָה וְלִקְדָּשָׁה
 וְלִיחָדָה עִם ז"א עַל יְדֵי הַקְטֹרֶת, וְעַל דָּא מְקֵטֵר קֶטְרֵת עַל כֵּן הִיָּה נִקְרָא מְקֵטֵר קֶטְרֵת,
 עַל שֵׁם הַקְשֵׁר וְהִיחֹדֵר.

תוּ עוֹד טַעַם שְׁנִקְרָא מִזְבַּח מְקֵטֵר קֶטְרֵת, פְּתַרְגוּמוֹ לְאֶקְטָרָא (עֲלוּהִי) קֶטְרֵת פִּירוּשׁ
 שְׁתַּעֲשֵׂה מִזְבַּח לְהַקְטִיר עֲלֵיו קֶטְרֵת, וְבַא לְהוֹרוֹת דְּהָא אָסִיר לְאֶקְטָרָא בְּאֶתֶר אַחְרָא
 קֶטְרֵת כִּי אִסוּר לְהַקְטִיר קֶטְרֵת בְּמְקוּם אַחַר חוּץ מִמִּזְבַּח הַפְּנִימִי, פֵּר מִמְחַתָּה דִּיּוֹם

תָּא חֲזִי, הָאֵי מָאן דְּדִינָא רְדִיף אֲבַתְרִיָּה, אֲצִטְרִיף לְהָאֵי קְטָרְת, וְלֹאֲתָבָא קָמִי מְאָרִיָּה, דְּהָא סִיּוּעָא אִיהוּ לְאַסְתְּלָקָא דִּינִין מְנִיָּה, וּבְהָאֵי וְדָאֵי מְסַתְּלִקִין מְנִיָּה, אֵי הוּא רְגִיל בְּהָאֵי, לְאַדְפְּרָא תְרִין זְמָנִין בְּיוֹמָא בְּצַפְרָא וּבְרַמְשָׁא, דְּכְתִיב (שמות ל ז) קְטָרְת סַמִּים בְּבֶקֶר בְּבֶקֶר, וּכְתִיב (שם פסוק ח) בֵּין הָעֲרֻפִים יִקְטִירֶנָּה, וְדָא אִיהוּ קִיּוּמָא דְעֲלָמָא תְדִיר, דְּכְתִיב (שם) קְטָרְת תְּמִיד לְפָנֵי יְהוָה לְדוֹרוֹתֵיכֶם, וְדָאֵי הוּא קִיּוּמָא דְעֲלָמָא לְתַתָּא, וְקִיּוּמָא דְעֲלָמָא לְעִילָא.

בְּהָהוּא אַתְר דְּלֹא אֲדַפְר בְּכָל יוֹמָא עוֹבְדָא דְקְטָרְת, דִּינִין דְלְעִילָא שְׂרִיין בֵּיה, וּמוֹתְנִין סְגִיאֵי בֵּיה, וְעַמִּין אַחֲרָנִין שְׁלֹטִין עֲלֵיה,

מתוק מדבש

הַכְּפוּרִים חוץ ממחתה שכהן הגדול היה מקטיר בו בין בדי הארון ביום הכפורים, ומקטר קטרת הוא שם דבר, כלומר מקום הקטרת הקטורת.

תָּא חֲזִי בא וראה, הָאֵי מָאן דְּדִינָא רְדִיף אֲבַתְרִיָּה זה האדם שהדין רוּדף אחריו, אֲצִטְרִיף לְהָאֵי קְטָרְת הוא צריך לאמירת מעשה הקטרת, וְלֹאֲתָבָא קָמִי מְאָרִיָּה ותחילה צריך לשוב בתשובה לפני קונו, דְּהָא סִיּוּעָא אִיהוּ לְאַסְתְּלָקָא דִּינִין מְנִיָּה אז הקטרת היא סיוע שיסתלקו הדינים ממנו, וּבְהָאֵי וְדָאֵי מְסַתְּלִקִין מְנִיָּה ובוזה ודאי מסתלקים הדינים ממנו, אֵי הוּא רְגִיל בְּהָאֵי לְאַדְפְּרָא תְרִין זְמָנִין בְּיוֹמָא בְּצַפְרָא וּבְרַמְשָׁא אם הוא רגיל בזה להזכיר את מעשה הקטרת שתי פעמים ביום בבקר ובערב, דְּכְתִיב קְטָרְת סַמִּים בְּבֶקֶר בְּבֶקֶר, וּכְתִיב בֵּין הָעֲרֻפִים יִקְטִירֶנָּה הרי שהקטירו את הקטרת בבקר ובערב, כמו כן צריך לקרוא פרשת הקטרת בבקר ובערב, וְדָאֵי אִיהוּ קִיּוּמָא דְעֲלָמָא תְדִיר וזהו קיום העולם תמיד, דְּכְתִיב קְטָרְת תְּמִיד לְפָנֵי יְהוָה לְדוֹרוֹתֵיכֶם פירוש אפילו בזמן שאין מקדש ואין מזבח, עם כל זה בכל דור ודור יעלה לרצון קריאת פרשת הקטרת לפני ה', וְדָאֵי הוּא קִיּוּמָא דְעֲלָמָא לְתַתָּא ודאי הוא קיום העולם למטה, וְקִיּוּמָא דְעֲלָמָא לְעִילָא וגם הקיום של העולם למעלה, ולכן עשה הקב"ה חסד זה לבני אדם מפני שהוא צורך לקיום העולמות, וזהו הבטחה שהבטיח הקב"ה לישראל, שאפילו בזמן שאין מקדש ואין מזבח, עם כל זה קריאת פרשת הקטרת בכונה עולה לו כאילו הקטיר קטרת בבית המקדש.

ואמר עוד כי בְּהָהוּא אַתְר דְּלֹא אֲדַפְר בְּכָל יוֹמָא עוֹבְדָא דְקְטָרְת במקום ההוא שלא מזכירים בכל יום מעשה הקטרת, דִּינִין דְלְעִילָא שְׂרִיין בֵּיה הדינים שלמעלה שורים בו, וּמוֹתְנִין סְגִיאֵין בֵּיה (ה"ג ז"ל) ומיתות ומגפות רבות יש בו, וְעַמִּין אַחֲרָנִין שְׁלֹטִין עֲלֵיה ואומות אחרות שולטות עליו, בְּגִין דְכְתִיב קְטָרְת

בְּגִין דְּכִתִּיב קְטֹרֶת תָּמִיד לְפָנַי יְהוָה, תָּמִיד אִיהוּ קָיִמָא לְפָנַי יְהוָה,
 יִתִּיר מִכָּל פּוֹלְחָנִין אַחֲרָנִין, חֲבִיבָא אִיהוּ עוֹבְדָא דְקְטֹרֶת, דְּהוּא יְקִיר
 וְחֲבִיב קָמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, יִתִּיר מִכָּל פּוֹלְחָנִין וְרַעוּתֵין דְּעֵלְמָא.

וְאֵף עַל גַּב דְּצִלוֹתָא אִיהִי מְעֵלְיָא מִכָּל, עוֹבְדָא דְקְטֹרֶת הוּא יְקִיר
 וְחֲבִיב קָמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

תָּא חֲזִי, מַה בֵּין צִלוֹתָא לְעוֹבְדָא דְקְטֹרֶת, צִלוֹתָא אֲתַקִּינוּ לָהּ בְּאַתֵּר
 דְּקַרְבָּנִין דְּהוּוּ עֲבָדֵי יִשְׂרָאֵל, וְכָל אֵינוֹן קַרְבָּנִין דְּהוּוּ עֲבָדִין יִשְׂרָאֵל,
 לָאוּ אֵינוֹן חֲשִׁיבִין פְּקֻטָּתָא. וְתוּ מַה בֵּין הָאֵי לְהָאֵי, אֶלָּא צִלוֹתָא אִיהוּ
 תְּקוּנָא לְאַתְקַנָּא מַה דְּאַצְטְרִיף, קְטֹרֶת עֲבִיד יִתִּיר, מִתְקִין, וְקָשִׁיר קִשְׁרִין,

מתוק מדבש

תָּמִיד לְפָנַי יְהוָה שְׁפִירוּשׁוּ תָּמִיד אִיהוּ קָיִמָא לְפָנַי יְהוָה יִתִּיר מִכָּל פּוֹלְחָנִין
 אַחֲרָנִין תָּמִיד הִיא עוֹמֶדֶת לְפָנַי הַקְּבִ"ה יוֹתֵר מִכָּל עֲבוּדוֹת אַחֲרוֹת, כִּי חֲבִיבָא אִיהוּ
 עוֹבְדָא דְקְטֹרֶת חֲבִיבָה הִיא מַעֲשֵׂה הַקְּטֹרֶת, דְּהוּא יְקִיר וְחֲבִיב קָמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא שְׁהִיא יְקָרָה וְחֲבִיבָה לְפָנַי הַקְּבִ"ה יִתִּיר מִכָּל פּוֹלְחָנִין וְרַעוּתֵין דְּעֵלְמָא יוֹתֵר מִכָּל
 הַעֲבוּדוֹת וְרַצוֹנוֹת הַטּוֹבוֹת שְׁבַעוּלָם.

וְאִמְר עוֹד וְאֵף עַל גַּב דְּצִלוֹתָא אִיהִי מְעֵלְיָא מִכָּל, וְאֵף עַל פִּי שְׁהַתְּפִלָּה הִיא מַעוּלָה
 וְחֲשׁוּבָה יוֹתֵר מִכָּל שְׂאֵר הַמִּצּוֹת, עִם כָּל זֶה עוֹבְדָא דְקְטֹרֶת הוּא יְקִיר וְחֲבִיב
 קָמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִמִּירַת פִּרְשַׁת הַקְּטֹרֶת הִיא חֲבִיבָה וְיְקָרָה יוֹתֵר לְפָנַי הַקְּבִ"ה.

וּמִפְרֵשׁ דְּבָרֵינוּ וְאִמְר תָּא חֲזִי מַה בֵּין צִלוֹתָא לְעוֹבְדָא דְקְטֹרֶת בֵּא וְרָאָה מַה הַפְּרֵשׁ
 בֵּין תְּפִלָּה לְמַעֲשֵׂה הַקְּטֹרֶת, צִלוֹתָא אֲתַקִּינוּ לָהּ בְּאַתֵּר דְּקַרְבָּנִין דְּהוּוּ עֲבָדֵי
 יִשְׂרָאֵל אֶת הַתְּפִלָּה תִּיקְנוּ אוֹתָהּ חֲכָמִים בְּמָקוֹם קַרְבָּנוֹת הַתְּמִידִים שְׁהִיוּ עוֹשִׂים יִשְׂרָאֵל
 בְּמִקְדָּשׁ (כַּמְנוּחַל זַמַּס' זַכּוּת 79 כּו ע"ג), וְכָל אֵינוֹן קַרְבָּנִין דְּהוּוּ עֲבָדִין יִשְׂרָאֵל
 לָאוּ אֵינוֹן חֲשִׁיבִין פְּקֻטָּתָא וְכָל אוֹתָם הַקְּרַבָּנוֹת שְׁהִיוּ עוֹשִׂים יִשְׂרָאֵל אֵינָם חֲשׁוּבִים
 כְּקְטֹרֶת. וְתוּ מַה בֵּין הָאֵי לְהָאֵי וְעוֹד מַה הַפְּרֵשׁ בֵּין זֶה לְזֶה, אֶלָּא צִלוֹתָא אִיהוּ
 תְּקוּנָא לְאַתְקַנָּא מַה דְּאַצְטְרִיף אֶלָּא תְּפִלָּה הִיא תִּיקוֹן לְתַקֵּן עַל יְדֵי מַה שְׁצָרִיךְ
 לְתַקֵּן, דְּהֵינּוּ לְקַשְׁט אֶת הַשְּׂכִינָה וְלַהֲכִינָה אֶל הַיְחוּד, אֲבָל קְטֹרֶת עֲבִיד יִתִּיר קְטֹרֶת
 עוֹשֵׂה יוֹתֵר מִהַתְּפִלָּה, כִּי מִתְקִין וְקָשִׁיר קִשְׁרִין הִיא מִמַּשׁ מִתְקַנָּת וּמְקַשְׂרַת קִשְׁרֵי

וְעֵבִיד נְהִירוּ יִתִּיר מִפְּלֵא, וְהָאֵי אִיהוּ דְאֵעֵבֵר זִוְהֶמָּא, וְאִידְפִי מִשְׁכְּנָא,
וְכֻלָּא אֲתַנְהִיר וְאֲתַתְּקַן, וְאֲתַקְשֵׁר בְּחֻדָּא.

וְעַל דָּא בְּעִינֵן לְאֶקְדָּמָא עוֹבְדָא דְקִטְרֵת לְצִלוֹתָא בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא,
לְאֵעֵבְרָא זִוְהֶמָּא מְעֻלְמָא, דְאִיהוּ תְקוּנָא דְכֻלָּא בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא,
בְּגוּוּנָא דְהֵהוּא קְרִבְנָא חֲבִיבָא דְאֲתַרְעִי בֵּיהּ קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

מַה פְּתִיב בְּמִשְׁהָ, (שם פסוק לד) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה, קַח לָךְ סָמִים
נְטָף וְגוֹ', אִף עַל גַּב דְאֹקְמוּהָ, אָבֵל מְאִי שְׁנָא בְּעוֹבְדָא דָּא יִתִּיר
מִפְּלֵא מַה דְאָמַר לֵיהּ, אֶלָּא קַח לָךְ, לְהִנָּאֲתָךְ וּלְתוֹעֲלִתָךְ, בְּגִין דְכַד

מתוק מדבש

הספירות, וְעֵבִיד נְהִירוּ יִתִּיר מִפְּלֵא ועושה הארה יותר מכל הדברים, וְהָאֵי אִיהוּ
דְאֵעֵבֵר זִוְהֶמָּא וְזוּ הִיא שְׁתַּחֲלִילָה מֵעֵבֵרֵת אֵת הַזִּוְהֶמָּא וְהַפְּגָם הַגּוֹרְמִים לְאַחֲזִיתָא חֲחִיצוּנִים
בְּמַלְכוּת, (ר"ג ד"ט) וְאִי דְכִי מִשְׁכְּנָא וְאִם נִטְהַר הַמִּשְׁכָּן שֶׁהוּא הַמַּלְכוּת, אִזּוּ פְּלֵא אֲתַנְהִיר
וְאֲתַתְּקַן כָּל הַסְּפִירוֹת מֵאִירוֹת וְנִתְקַנְתּוּ, וְאֲתַקְשֵׁר בְּחֻדָּא וְנִקְשֵׁר הַכֹּל יַחַד בְּסוּד הַיְחוּד,
כִּי אֵי אִפְשֵׁר לֵיחַד שׁוּם יְחוּד אִם לֹא נִטְהַר תַּחֲלִילָה הַפְּגָם וְהַזִּוְהֶמָּא מִלְּמַעְלָה.

וְעַל דָּא בְּעִינֵן לְאֶקְדָּמָא עוֹבְדָא דְקִטְרֵת לְצִלוֹתָא בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא ועל כן צריכים
לְהַקְדִּים אִמִּירַת מַעֲשֵׂה הַקִּטְרֵת לְפָנֵי הַתְּפִלָּה בְּכָל יוֹם וְיוֹם, לְאֵעֵבְרָא זִוְהֶמָּא מְעֻלְמָא
כְּדִי לְהַעֲבִיר אֵת הַזִּוְהֶמָּא מִן הָעוֹלָם, דְאִיהוּ תְקוּנָא דְכֻלָּא בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא שֶׁהוּא
תִּיקוּן כָּל הַדְּבָרִים בְּכָל יוֹם וְיוֹם, בְּגוּוּנָא דְהֵהוּא קְרִבְנָא חֲבִיבָא דְאֲתַרְעִי בֵּיהּ קִדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא כְּעֵין הַקְּרִבָּן שֶׁהִיא חֲבִיב לְפָנֵי הַקַּב"ה וְרִצָּה בּוֹ, אֲבָל רַק אַחַר שֶׁהִקְדִּימוּ תַּחֲלִילָה
אֵת הַקִּטְרֵת הַקִּטְרֵת.

מַה פְּתִיב בְּמִשְׁהָ, וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה קַח לָךְ סָמִים נְטָף וְגוֹ', אִף עַל גַּב
דְאֹקְמוּהָ אִף עַל פִּי שֶׁכָּבַר פִּירוּשׁוֹ בּוֹ חו"ל (נמס' יומא דף ג ע"ג, שרצי יאסיס סונר)
כִּי מַה שֶׁכָּתוּב קַח לָךְ, פִּירוּשׁ קַח מִשְׁלַךְ, אָבֵל עֵתָה נִפְרַשׁ בּוֹזֵה הָאוֹפֵן, כִּי מְאִי שְׁנָא
בְּעוֹבְדָא דָּא יִתִּיר מִפְּלֵא מַה דְאָמַר לֵיהּ מַה הַטַּעַם שֶׁבְּמַעֲשֵׂה הַקִּטְרֵת אָמַר לוֹ "קַח
לָךְ", יוֹתֵר מִכָּל שְׂאֵר הַדְּבָרִים שֶׁאָמַר לוֹ הַקַּב"ה, שֶׁלֹּא נֹאמַר בְּהֵם הַלְשׁוֹן קַח לָךְ, אֶלָּא
לְכֵן אָמַר לוֹ קַח לָךְ דֵּהִינּוּ לְהִנָּאֲתָךְ וּלְתוֹעֲלִתָךְ וְהַנְּהִיבָה הִיא בְּגִין דְכַד אֲתַתָּא
אֲתַדְכָּאת, הִנָּאוּתָא דְבַעֲלָהּ אִיהוּ לְפִי שֶׁשָּׂאֵשָׁה נִטְהַרְתָּ הִיא הַנְּהִיבָה שֶׁל בַּעֲלָהּ, וּמִשָּׁה
הִיא בְּחִינַת בַּעֲלָהּ דְמִטְרוּנִיתָא, וְהִיא הִיתָה צְרִיכָה לְהַטְהַר מִזִּוְהֶמָּא אַחֲזִיתָא חֲחִיצוּנִים,

אֶתְתָּא אֶתְדִּכְפָּאת, הִנָּאֲתָא דְבִעְלָה אִיהוּ, וְרָזָא דָּא קַח לְךָ סְמִים, לְאַעְבְּרָא זוּהֵמָא, לְאַתְקִדְשָׁא אֶתְתָּא בְּבִעְלָה, זַפְּאָה חוּלְקִיה דְּמִשָּׁה.

פְּגוּוֹנָא דָּא, (ויקרא ט ב) קַח לְךָ עֵגֶל בֶּן בָּקָר דְּאֶתְמַר לְאַהֲרֹן, לְכַפֵּרָא עַל חוֹבֵייה, עַל הַהוּא עֵגֶל דְּאִיהוּ גְרִים לִזְוֵן לְיִשְׂרָאֵל. וְעַל דָּא פְּתִיב בְּמִשָּׁה, קַח לְךָ, לְהִנָּאֲתָךְ וּלְתוֹעֲלִתְךָ, וְכֵן אוּקְמוּה בַּפְּסָל לְךָ, מִהֵהוּא פְּסוּלַת דְּלוּחַ אַבְנָא נְתַעֲשֵׁר מִשָּׁה, אוּף הָכָא לְךָ, לְהִנָּאֲתָךְ וּלְטוֹבְתָךְ.

קְטֹרֶת, קְשִׁיר קְשִׁירו, נְהִיר נְהִירו, וְאַעְבְּרָא זוּהֵמָא, ד' אֶתְעֵבִיד ה', ה' אֶתְחַבְּרָא בּו', ו' סְלִיק וְאַתְעֵטֵר בְּה', ה' אֶתְנַהֵיר בִּי, וְכִלָּא

מתוק מדבש

וְרָזָא דָּא קַח לְךָ סְמִים וְהוּוּ הַסוּד שֶׁל קַח לְךָ סְמִים, לְאַעְבְּרָא זוּהֵמָא לְאַתְקִדְשָׁא אֶתְתָּא בְּבִעְלָה כְּדִי לְהַעֲבִיר אֶת הַזוּהֵמָא, וְאַחַר כֵּן יְכוּלָה הָאִשָּׁה שֶׁהִיא הַמַּלְכוּת לְהַתְקַדֵּשׁ וּלְהַתִּיחַד עִם בַּעֲלָה ז"א, אֲשֶׁר מִשָּׁה הִיא מְרַכְבָּה אֵלָיו, לְכֵן זַפְּאָה חוּלְקִיה דְּמִשָּׁה אֲשֶׁרִי חֲלָקוּ שֶׁל מִשָּׁה שֶׁאִמְרָ לּוּ הַקַּב"ה קַח לְךָ.

פְּגוּוֹנָא דָּא כַּעֲיִן זֶה גַם כֵּן מַה שֶׁכָּתוּב קַח לְךָ עֵגֶל בֶּן בָּקָר, דְּאֶתְמַר לְאַהֲרֹן לְכַפֵּרָא עַל חוֹבֵייה שֶׁנֶּאֱמַר לְאַהֲרֹן לְהִנָּאֲתוּ וּלְתוֹעֲלֵתוּ כְּדִי לְכַפֵּר עַל חַטָּאוֹ, עַל הַהוּא עֵגֶל דְּאִיהוּ גְרִים לִזְוֵן לְיִשְׂרָאֵל עַל אוֹתוֹ חַטָּא הַעֲגַל שֶׁהוּא גֵרָם לְיִשְׂרָאֵל, וְעַל דָּא פְּתִיב בְּמִשָּׁה וְעַל כֵּן כָּתוּב בְּמִשָּׁה קַח לְךָ דְּהֵינּוּ לְהִנָּאֲתָךְ וּלְתוֹעֲלִתְךָ, וְכֵן אוּקְמוּה וְכֵן פִּירְשׁוּ חַז"ל בְּמִס' נְדָרִים דָּף ל"ח ע"א, בַּפְּסָל לְךָ מַה שֶׁאִמְרָ לּוּ הַקַּב"ה פְּסַל לְךָ שְׁנֵי לְחוֹת אַבְנִים, מִהֵהוּא פְּסוּלַת דְּלוּחַ אַבְנָא נְתַעֲשֵׁר מִשָּׁה כִּי מִפְּסוּלַת שֶׁל לוח האבן נְתַעֲשֵׁר מִשָּׁה, לְכֵן אִמְרָ פְּסַל "לְךָ", פִּירוּשׁ לְהִנָּאֲתָךְ, אוּף הָכָא לְךָ לְהִנָּאֲתָךְ וּלְטוֹבְתָךְ אִף כַּאֲן בַּקְטֹרֶת אִמְרָ לּוּ הַקַּב"ה קַח לְךָ, דְּהֵינּוּ לְהִנָּאֲתָךְ וּלְטוֹבְתָךְ.

וְאִמְרָ עוֹד כִּי קְטֹרֶת קְשִׁיר קְשִׁירו הַקְטֹרֶת מִקְטֹרֶת קִשְׁרֵי הַפְּרָזוּפִים כְּלוֹמַר שְׁמִיחָדָם, נְהִיר נְהִירו וּמֵאִירָה אֹר גְּדוֹל, וְאַעְבְּרָא זוּהֵמָא וּמַעֲבַרְתָּ אֶת הַזוּהֵמָא דְּהֵינּוּ אֶת אֲחִיוֹת הַחֵיִלוּנִים מִמַּלְכוּת, כִּי מֵאוֹר הַגְּדוֹל שֶׁמֵאִיר עַל יַד הַקְטֹרֶת נַחֲשָׁכּוֹת עֵינֵי הַחֵיִלוּנִים וּנְפַרְדִּים מִמֶּנָּה, וְאִז ד' אֶתְעֵבִיד ה' הַמַּלְכוּת שֶׁהִיא נְחִינָת ד' הַמּוֹרָה שֶׁהִיא דְּלָה וְעֵינָה, נַעֲשִׂית ה' אַחֲרוּנָה שֶׁל שֵׁם הַי"ה, וְאִז ה' אֶתְחַבְּרָא בּו' הַמַּלְכוּת מִתְחַבְּרָת וּמִתְיַחַדָּת עִם ז"א שֶׁהוּא סוּד אֹת ו' דָּשֵׁם הַי"ה, וְאַחַר כֵּן ו' סְלִיק וְאַתְעֵטֵר בְּה' ו' דְּז"א עוֹלָה וּמִתְעַטֵּר בְּמוֹחִין מֵה' הַרְשָׁאוּנָה דָּשֵׁם הַי"ה שֶׁהִיא אִימָא, כְּסוּד הַכְּמוּצָה צַעֲטָרָה שֶׁעַטְרָה לּוֹ אִמּוֹ, וְלִזְרוּךְ הַמַּשְׁכָּת הַמוֹחִין לְז"א ה' אֶתְנַהֵיר בִּי אִימָא מֵאִירָה מֵאוֹת י' דְּהַי"ה שֶׁהִיא אִצָּא, וְאַחַר שֶׁנַּעֲשָׂה קִשֵּׁר זֶה מִמִּטָּה לְמַעֲלָה עַד אִצָּא, אִז וְכִפָּא סְלִיק רַעֲיוּתָא

סָלִיק רְעוּתָא לְאִין סוּף, וְהוּי פְּלָא קְשִׁירוּ חַד, וְאַתְּעֵבִיד חַד קְשִׁירוּ
בְּרִזָּא חֲדָא, דְּאִיהוּ קְשָׂרָא עֲלָאָה דְּכֻלָּא.

מִכְּפֵאן וְלִהְלָאָה, בִּינֵן דְּכֻלָּא אֶתְקִשְׂרָא בְּהַאי קְשָׂרָא, אֶתְעֵטֵר פְּלָא בְּרִזָּא
דְּאִין סוּף, וְרִזָּא דְּשָׁמָא קְדִישָׁא אֶתְנַהִיר וְאַתְעֵטֵר בְּכָל סְטֵרִין,
וְעֲלָמִין פְּלָהוּ בְּחֻדְוָה, וְאַתְנַהִירוּ בּוּצִינִין, וּמְזוּנִין וּבְרַכָּאן אֲשַׁתְּכַחוּ בְּכָל
עֲלָמִין, וְכֻלָּא בְּרִזָּא דְּקִטְרַת, וְאִי זוּהֵמָא לָא אֶתְעֵבֵר, פְּלָא לָא אֶתְעֵבִיד,
דְּכֻלָּא בְּהַאי תְּלִיָּא.

תָּא חֲזִי, קְטֵרַת אִיהוּ קְדָמָאָה תְּדִיר קְדָם לְכֻלָּא, וּבְגִינֵי כֶּף עוֹבְדָא

מתוק מדבש

דְּאִין סוּף הַכֵּל עוֹלָה צְרוּן לְאִין סוּף צ"ה, דְּהֵינּוּ שְׁכַל הַפְּרֻזִּים נְכַלִּים צֹרֵךְ אֲנִפִין
הַנִּקְרָא רִזָּון שְׂזוּ שׁוֹרֵשׁ כֹּל הַסְּפִירוֹת, כְּדִי שִׁיחָה אֹרֹחַ אִין סוּף מִתְּפַשֵּׁט כָּל הָעוֹלָמוֹת עַל
יְדֵי הַתְּקַשְׁרוֹת כֹּל הַפְּרֻזִּים, וְנַעֲלוֹתָם לְצֹרֵךְ אֲנִפִין אִזוּ וְהוּי בְּעָאָה קְשִׁירוּ חַד שֶׁסָּם הַסָּם
כֹּל הַפְּרֻזִּים קָשֶׁר אֶחָד, וְאַתְעֵבִיד חַד קְשִׁירוּ בְּרִזָּא חֲדָא וְנַעֲשֶׂה קָשֶׁר אֶחָד צְסוּד
הָאֲחֻדוֹת צְאֹר אִין סוּף צ"ה, דְּאִיהוּ קְשָׂרָא עֲלָאָה דְּכֻלָּא שְׁהוּא קָשֶׁר הַיּוֹמֵר גְּדוֹל וְעֲלִיּוֹן
מְכַל הַקְּשָׁרִים וְהַיְחוּדִים, שְׁאִין קָשֶׁר יוֹמֵר גְּדוֹל מִמֶּנּוּ, כִּי כֹל הַפְּרֻזִּים מִתְּצַטְלִים אֵלָיו,
וְכֹל זֶה נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי הַקְּטֵרֶת הַקְּטֵרֶת וְהַמִּירַת מַעֲשֶׂה הַקְּטֵרֶת. (רמ"ק וּמְפֻרָּשִׁים)

מִכְּפֵאן וְלִהְלָאָה בִּינֵן דְּכֻלָּא אֶתְקִשְׂרָא בְּהַאי קְשָׂרָא מִכָּאן וְלִהְלָאָה כִּיּוֹן שְׁכַל הַפְּרֻזִּים
נִתְקַשְׁרוּ צְקָשֶׁר הַזֶּה שֶׁל הָאִין סוּף צ"ה, אֶתְעֵטֵר בְּעָאָה בְּרִזָּא דְּאִין סוּף מִתְּעֵטֵר
הַכֵּל כְּלוֹמֵר כֹּל הַפְּרֻזִּים מִקְּצֵלִים מוֹחִין צְסוּד הָאֲרוֹת הָאֹרֹחַ אִין סוּף הַמֵּאִיר צֶהֱם, וְרִזָּא
דְּשָׁמָא קְדִישָׁא אֶתְנַהִיר וְאַתְעֵטֵר בְּכָל סְטֵרִין וְסוּד שֶׁסָּם הַקְּדוּשָׁה הוּי"ה שְׁהוּא ז"א,
מֵאִיר מֵהַחֲכֵמָה, וּמִתְּעֵטֵר מֵהַצִּינָה, כָּל הוּי קְצוֹת שְׁלוֹ, וְעֲלָמִין בְּעָאָה בְּחֻדְוָה וְאִזוּ כֹל
הָעוֹלָמוֹת הַסָּם צְשִׁמְחָה, לְפִי שֶׁהָאֲרַת הַצִּינָה שְׁמַמְנָה נִמְשַׁכֵּת הַשְּׁמַחָה מִתְּפַשֵּׁט כָּל הָעוֹלָמוֹת,
כִּי כוֹלָם נִתְאֲחַדוּ לִמְעֵלָה, וְעַל יְדֵי זֶה וְאַתְנַהִירוּ בּוּצִינִין הַאִירוּ וְנִתְקַחוּ הַנְּרוֹת שֶׁהֵם
הַדֵּינִים, וּמְזוּנִין וּבְרַכָּאן אֲשַׁתְּכַחוּ בְּכָל עֲלָמִין וּמוֹנוֹת וּצְרָכוֹת נִמְלָאִים כָּל הָעוֹלָמוֹת,
מִגֵּד הַחֲסֵד שְׁמַשֵּׁס נִמְשֵׁךְ שְׁפַע הַמוֹזוֹן וּפְרֻסָּה לְכֹל הַנִּמְלָאִים הַתְּחַתּוּנִים, וְכֻלָּא בְּרִזָּא
דְּקִטְרַת וְכֹל זֶה נַעֲשֶׂה צְסוּד הַקְּטֵרֶת שְׁמַעֲצֵרַת אֶת הַזוּהֵמָא, וְאִי זוּהֵמָא לָא אֶתְעֵבֵר
כִּי אִם הַזוּהֵמָא לָא הֵיטָה עוֹצֵרַת עַל יְדֵי הַקְּטֵרֶת, בְּעָאָה לָא אֶתְעֵבִיד דְּכֻלָּא בְּהַאי
תְּלִיָּא כֹל אֵלּוּ הַיְחוּדִים לָא הֵיוּ נַעֲשִׂים כִּי הַכֵּל תְּלוּי צְטֵהֶרַת הַמִּשְׁכָּן וְהַעֲצֵרַת הַזוּהֵמָא.

תָּא חֲזִי, קְטֵרַת אִיהוּ קְדָמָאָה תְּדִיר קְדָם לְכֻלָּא בַּא וְרָאָה הַקְּטֵרֶת הִיא הָרֵאשׁוֹנָה
תְּמִיד קוֹדֵם כֹּל הַקְּרַבְנוֹת, וּבְגִינֵי כֶּף עוֹבְדָא דְּקִטְרַת אֲצִטְרִיךְ לְאֶקְדָּמָא לְצִלּוֹתָא

דְּקַטְרַת אֲצִטְרִיף לְאֶקְדָּמָא לְצִלוֹתָא בְּשִׁירִין וְתוֹשֶׁבֶחָן, בְּגִין דְּכָל דָּא
 לֹא סְלָקָא, וְלֹא אֲתַתְּקֵן וְלֹא אֲתַקְשָׁר, עַד דְּאֲתַעְבֵּר זֹהֵמָא.

מַה פְּתִיב (ויקרא טו טו) וְכִפֹּר עַל הַקֹּדֶשׁ וְגו', בְּקִדְמִיתָא, וּלְבַתֵּר וּמִפְשְׁעֵיהֶם
 לְכָל חַטָּאתָם, וְעַל דָּא בְּעֵינָן לְכַפְּרָא עַל קֹדֶשׁא, וְלֹאֲעַבְרָא זֹהֵמָא,
 וְלֹאֲתַדְפָּאָה קֹדֶשׁא, וּלְבַתֵּר שִׁירִין וְתוֹשֶׁבֶחָן וְצִלוֹתֵין, כִּלְאֵי בְּדִקְאֲמָרְן.
 זְכָאִין אֵינוֹן יִשְׂרָאֵל בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְאֲתִי, דְּהָא אֵינוֹן יִדְעִין
 לְתַקְנָא תְּקוּנָא דְלַעֲיִלָא וְתַתָּא, בְּדַבְעֵינָן לְתַקְנָא תְּקוּנָא מִתַּתָּא
 לְעֵילָא, עַד דְּאֲתַקְשָׁר כִּלְאֵי פְּחָדָא בְּקִשׁוּרָא חַד, בְּהֵהוּא קִטּוּרָא עֲלָאָה,
 כִּד בְּעֵינָן לְתַקְנָא תְּקוּנֵין דְלַתַּתָּא, בְּעֵינָן לְתַקְנָא בְּתַקְנָא דְאֲתוּוֹן רְשִׁימִין,
 דְּקֹדֶשׁא בְּרִיף הוּא אֲתַקְרִי בְּהוּן.

מתוק מדבש

לְכֵן צְרִיכִים לְהַקְדִּים אֶת מַעֲשֵׂה הַקְטֹרֶת לְתַפְלָה, בְּשִׁירִין וְתוֹשֶׁבֶחָן וְאִפִּילוּ לְשִׁירוֹת
 וְתַשְׁבַּחוֹת, בְּגִין דְּכָל דָּא לֹא סְלָקָא לְפִי שְׂכַל הַתְּפִלוֹת וְהַשִּׁירוֹת וְתַשְׁבַּחוֹת אֵינֶם עוֹלִים,
 וְלֹא אֲתַתְּקֵן וְלֹא אֲתַקְשָׁר עַד דְּאֲתַעְבֵּר זֹהֵמָא וְלֹא נִתְקַנִּים וְלֹא נִקְשָׁרִים הַיְחוּדִים עַד
 שְׁעוֹבֵר וְנִטְהַר הַזֹּהֵמָא עַל יַדֵי הַקְטֹרֶת.

וְרַאִיָּה לְדַבֵּר כִּי מַה פְּתִיב בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים וְכִפֹּר עַל הַקֹּדֶשׁ מִטּוֹמְאוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 בְּקִדְמִיתָא בְּתַחֲלִילָה צְרִיף לְכַפֵּר מִטּוֹמְאוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, עַל יַדֵי הַקְטֹרֶת שְׁמַעְבַּרְת
 אֶת הַזֹּהֵמָא, וּלְבַתֵּר וְאַחַר כֵּן וּמִפְשְׁעֵיהֶם לְכָל חַטָּאתָם שְׂמַתְכַפְּרִים עַל יַדֵי הַקְרַבְנוֹת,
 וְעַל דָּא בְּעֵינָן לְכַפְּרָא עַל קֹדֶשׁא וְעַל כֵּן צְרִיכִים לְכַפֵּר תַּחֲלִילָה עַל הַקּוֹדֶשׁ, וְלֹאֲעַבְרָא
 זֹהֵמָא וְלֹאֲתַדְפָּאָה קֹדֶשׁא וְלֹהַעֲבִיר אֶת הַזֹּהֵמָא וְלִטְהַר אֶת הַמִּקְדָּשׁ עַל יַדֵי הַקְטֹרֶת,
 וּלְבַתֵּר שִׁירִין וְתוֹשֶׁבֶחָן וְצִלוֹתֵין וְאַחַר כֵּן אֹמְרִים הַשִּׁירוֹת וְתַשְׁבַּחוֹת וְהַתְּפִלוֹת, שְׁעַל
 יָדָם מִיְחֻדִים אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת, כִּלְאֵי בְּדִקְאֲמָרְן הַכֹּל כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ לְמַעֲלָה.

וּמִסִּיק דְּצִרְיָו וְאֲמַר זְכָאִין אֵינוֹן יִשְׂרָאֵל בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְאֲתִי אֲשֶׁרִיהֶם יִשְׂרָאֵל
 צְעוּלֶס הַזֶּה וְצְעוּלֶס הַנֶּה, דְּהָא אֵינוֹן יִדְעִין לְתַקְנָא תְּקוּנָא דְלַעֲיִלָא וְתַתָּא
 כִּי הֵם יוֹדְעִים לְתַקֵּן מִיקוּן שְׁלַמְעֵלָה וְשְׁלַמְטָה, בְּדַבְעֵינָן לְתַקְנָא תְּקוּנָא מִתַּתָּא לְעֵילָא
 כְּמוֹ שְׁנִרְכִּיִם לְתַקֵּן אֶת הַתְּקוּנִים מִלְמַטָּה לְמַעֲלָה, כְּלוּמַר מִהַמְּלַכּוֹת עַד הַכְּתָר, עַד
 דְּאֲתַקְשָׁר כִּלְאֵי פְּחָדָא בְּקִשׁוּרָא חַד בְּהֵהוּא קִטּוּרָא עֲלָאָה עַד שְׁמַתְקֵר הַכֹּל יַחַד
 כְּשֶׁאֵנוּ צְרִיכִים לְתַקֵּן קִשְׁר הָעֵלְיוֹן שֶׁל הָאֲרִיץ אֲנַפִּין, כִּי כִּד בְּעֵינָן לְתַקְנָא תְּקוּנֵין דְלַתַּתָּא
 כְּשֶׁאֵנוּ צְרִיכִים לְתַקֵּן תְּקוּנִים שְׁלַמְטָה דֵּהֵינּוּ מִיקוּן וַיַּחַד זְעִיר וְנוֹקְבִיָּה, בְּעֵינָן לְתַקְנָא
 בְּתַקְנָא דְאֲתוּוֹן רְשִׁימִין דְּקֹדֶשׁא בְּרִיף הוּא אֲתַקְרִי בְּהוּן אִזְ אֲנוּ צְרִיכִים לְתַקֵּן
 בְּמִיקוּן הָאוֹמִיּוֹת הַרְשׁוּמוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הו"ה הַסְּקִינָה נִקְרָא צֶהֱס, כְּלוּמַר שְׁנִרְכִיִם לְתַקֵּן
 כָּל הַפְּרָנוּפִים הַנִּרְמָזִים צְאוֹמִיּוֹת הַשֵּׁם הו"ה.

מאמר סגולת אמירת הקטורת בצבור

(ב) אָמַר רַבִּי פְּרוֹסְפָדָּאי, הָאֵי מָאן דְּמַדְפֵּר בְּפּוּמִיָּה בְּבִתֵּי כְּנִסְיֹת וּבְבִתֵּי מְדַרְשׁוֹת, עֲנִינָא דְקַרְבְּנֵיָא וְתַקְרוּבְתָּא וַיְכַוּוֹן בְּהוּ, בְּרִית פְּרוּתָהּ הוּא, דְּאֲנוּן מְלֹאכְיָא דְּמַדְפְּרִין חוּבִיָּה לְאַבְאָשָׁא לִיָּה, דְּלֹא יְכַלִּין לְמַעַבְדַּ לִּיָּה אֲלִמְלָא טִיבוּ, וּמָאן יוֹכַח, הָאֵי פְּרָשְׁתָּא יוֹכַח, דְּכִיּוֹן דְּאָמַר וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אָנָּשִׁים נֹצְצִים עָלָיו, מְהוּ עָלָיו, לְעֵינֵין בְּדִינִיָּה, פִּיּוֹן דְּחֻמָּא נִשְׁמַתָּא דְּצַדִּיקָיָא פְּךָ, מַה פְּתִיב וַיְמַהֵר אַבְרָהָם הָאֱהֱלָה וְגו', מְהוּ הָאֱהֱלָה, בֵּית הַמְדַרְשׁ, וּמְהוּ אוֹמַר מְהֵרֵי שְׁלֹשׁ סָאִים, עֲנִין

מתוק מדבש

"מאמר סגולת אמירת הקטורת בצבור" ומבואר בו כי אמירת פרשת הקרבנות והקטורת בבתי כנסיות מכפרת על עונות האדם ומצלת אותו מן הדין. ואלוהו הנביא גילה כי הקב"ה כרת על כך ברית. ומביא מעשה נפלא שרבי אחא הציל כפר שלם מן המגפה על ידי שהורה להם לומר את פרשת הקטורת והקרבנות. ובסופו מבואר כי הגם שסגולת הקטורת היא לעצור את המשחית, אבל צריך מיד להתעורר ולעשות תשובה.

(מקור המאמר זוהר פרשת וירא נמדרש הנעלם דף ק ע"ב - קא ע"ג, וצנזאורינו ממוק מדגש כרך 3 עמ' טפד-טפח)

אָמַר רַבִּי פְּרוֹסְפָדָּאי, הָאֵי מָאן דְּמַדְפֵּר בְּפּוּמִיָּה בְּבִתֵּי כְּנִסְיֹת וּבְבִתֵּי מְדַרְשׁוֹת, עֲנִינָא דְקַרְבְּנֵיָא מִי שְׁמֹזְכִיר בְּפִיו בְּבִתֵּי כְּנִסְיֹת וּבְבִתֵּי מְדַרְשׁוֹת, עֲנִינֵי הַקְּרַבְנוֹת, וְתַקְרוּבְתָּא וְעִנְיֵי הַמִּנְחוֹת, וַיְכַוּוֹן בְּהוּ וַיְכַוּוֹן בְּהֵם, בְּרִית פְּרוּתָהּ הוּא דְּאֲנוּן מְלֹאכְיָא דְּמַדְפְּרִין חוּבִיָּה לְאַבְאָשָׁא לִיָּה נִכְרַתָּה בְּרִית עַל זֶה שְׁאוֹתֵם הַמְּלֹאכִים הַמְּמוֹנִים לְהַזְכִּיר עוֹנוֹת הָאָדָם לְהַרְעָ לּוֹ, דְּלֹא יְכַלִּין לְמַעַבְדַּ לִּיָּה אֲלִמְלָא טִיבוּ שְׁלֹא יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת לוֹ רַע רַק טוֹב, וּמָאן יוֹכַח וְיָי מוֹכִיחַ עַל זֶה, הָאֵי פְּרָשְׁתָּא יוֹכַח זֹאת הַפְּרָשָׁה תוֹכִיחַ, דְּכִיּוֹן דְּאָמַר וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אָנָּשִׁים נֹצְצִים עָלָיו הֵינֵנו ג' מְלֹאכִים הַמְּמוֹנִים לְהַזְכִּיר עוֹנוֹת הָאָדָם, מְהוּ עָלָיו הֵלֵא לֹא עֲמְדוּ עָלָיו אֲלֵא אֲצֵלוּ, לְעֵינֵין בְּדִינִיָּה אֲלֵא עָלָיו פִּירוּשׁוֹ לְעֵינֵין בְּדִינוּ, פִּיּוֹן דְּחֻמָּא נִשְׁמַתָּא דְּצַדִּיקָיָא פְּךָ כִּיּוֹן שְׁרוּאָה נִשְׁמַת הַצַּדִּיק כֵּךְ, מַה פְּתִיב, וַיְמַהֵר אַבְרָהָם שְׁרוּמוֹ עַל הַנִּשְׁמָה, הָאֱהֱלָה וְגו' וּמְפָרֵשׁ מְהוּ הָאֱהֱלָה הֵינֵנו בֵּית הַמְדַרְשׁ, וְמַה שְׁכָתוּב אֵל שְׁרָה פִירוּשׁ אֵל הַגּוֹף הַנִּקְרָא שְׁרָה, וְרַצָּה לומר שֶׁהַנִּשְׁמָה מְעוֹרֶרֶת אֵת הַגּוֹף, וּמְהוּ אוֹמַר הַנִּשְׁמָה אֵל הַגּוֹף מְהֵרֵי שְׁלֹשׁ סָאִים פִּירוּשׁ הוּא עֲנִין

הַקִּרְבָּנוֹת, וְנִשְׁמְתָא מִתְּפִוּוֹנַת בְּהוּ, הָדָא הוּא דְכְּתִיב וְאֵל הַבֶּקֶר רֵץ אֲבָרְהָם, וּכְדִין נִיחָא לְהוּ וְלֹא יִכְלִין לְאַבְרָשָׁא לִיהַ.

רַבִּי פִּנְחָס פִּתַּח קֵרָא, דְכְּתִיב (במדבר י"א) וְהִנֵּה הַחֵל הַגִּגֵּף בְּעַם, וּכְתִיב וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֱהֲרֹן קַח אֶת הַמִּחְתָּה וְגו', וּכְתִיב וּתְעַצֵּר הַמַּגֵּפָה, כְּתִיב הִכָּא מְהֵרָה, וּכְתִיב הֵתָם מְהֵרֵי שְׁלֹשׁ סָאִים, מַה לְהֵלֵן קִרְבָּן לְאַשְׁתֹּזְבָא, אִף כָּאן קִרְבָּן לְאַשְׁתֹּזְבָא.

אָמַר רַבִּי פִּנְחָס, זְמַנָּא חֵדָא הוּינָא אֲזִלִּי בְּאַרְחָא, וְעֲרַעִית בֵּיה בְּאַלְיָהוּ, אֲמִינָא לִיה לִימָא לִי מֵר מְלָה דְמַעְלֵי לְבַרְיֵיתָא, אָמַר לִי קָיִים גְּזֵר קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְעֲאֵלוּ קָמִיה כָּל אֵלִין מְלֹאכְיָא דְמִמְנָן לְאַדְפְּרָא חוּבֵי דְבֵר נֶשׁ, דִּי בְּעֵדְנָא דִּידְפְּרוּן בְּנֵי אֲנָשָׁא קִרְבְּנֵי דְמַנִּי מִשָּׂה, וְשׁוּי

מתוק מדבש

הַקִּרְבָּנוֹת והמנחות, שצריך לעסוק בהם, וְנִשְׁמְתָא מִתְּפִוּוֹנַת בְּהוּ והנשמה מכוונת בהם כאילו הקריבתם בבית המקדש, הָדָא הוּא דְכְּתִיב וְאֵל הַבֶּקֶר רֵץ אֲבָרְהָם פִּירוּשׁ לעסוק בענין הקרבנות, וּכְדִין נִיחָא לְהוּ ואז נח להם להמלאכים ומסתלקים מעליו, וְלֹא יִכְלִין לְאַבְרָשָׁא לִיה ולא יכולים להרע לו. (רמ"ק ומפרשים)

רַבִּי פִּנְחָס פִּתַּח קֵרָא לפרש שהזכרת הקרבנות מכפרת על עונות האדם ומצלת אותו מן העונשים כעין הזכרת הקטורת, דְכְּתִיב וְהִנֵּה הַחֵל הַגִּגֵּף בְּעַם, וּכְתִיב וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֱהֲרֹן קַח אֶת הַמִּחְתָּה וְגו' והולך מהרה, וּכְתִיב וּתְעַצֵּר הַמַּגֵּפָה, הנה נלמוד כאן גזרה שוה, כְּתִיב הִכָּא מְהֵרָה והולך מהרה אל העדה, וּכְתִיב הֵתָם מְהֵרֵי שְׁלֹשׁ סָאִים, מַה לְהֵלֵן קִרְבָּן לְאַשְׁתֹּזְבָא כמו שאצל אהרן היתה הקטורת קרבן להנצל מהמגפה, אִף כָּאן קִרְבָּן לְאַשְׁתֹּזְבָא אִף כָּאן בא הכתוב לרמוז שעל ידי העסק בפרשת הקרבנות מתכפרים עונותיו של אדם וניצול מהמקטרגים עליו. (מפרשים)

אָמַר רַבִּי פִּנְחָס, זְמַנָּא חֵדָא הוּינָא אֲזִלִּי בְּאַרְחָא וְעֲרַעִית בֵּיה בְּאַלְיָהוּ פעם אחת הייתי הולך בדרך ופגשתי באליהו הנביא, אֲמִינָא לִיה לִימָא לִי מֵר מְלָה דְמַעְלֵי לְבַרְיֵיתָא אמרתי לו יאמר לי אדוני דבר המועיל לבריות, אָמַר לִי קָיִים גְּזֵר קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אמר לי ברית כרת הקב"ה, וְעֲאֵלוּ קָמִיה כָּל אֵלִין מְלֹאכְיָא דְמִמְנָן לְאַדְפְּרָא חוּבֵי דְבֵר נֶשׁ ונכנסו לפניו כל המלאכים הממונים להזכיר עונות בני אדם ולקטרג עליהם, ואמר להם הקב"ה דִּי בְּעֵדְנָא דִּידְפְּרוּן בְּנֵי אֲנָשָׁא קִרְבְּנֵי דְמַנִּי מִשָּׂה שבזמן שיזכירו בני אדם את הקרבנות שצוה משה בתורה, וְשׁוּי לְבִיה וְרַעוּתִיהָ בְּהוּ

לְבִיָּה וּרְעוּתֶיהָ בָּהוּ, דְּכֻלְהוּ יְדַכְּרוּן לִיָּה לְטַב, וְעוֹד, בְּעֵדְנָא דִּיעֲרַע מוֹתָנָא
 בְּבִנְי אַנְשָׁא, קְיִימָא אֲתַגְזֹר, וְכַרוּזָא אַעֲבַר עַל כָּל חִילָא דְשִׁמְיָא, דְּאִי
 יִיעֲלוּן בְּנוּהִי בְּאַרְעָא בְּבִתִּי כְּנִסְיוֹת וּבְבִתִּי מְדַרְשׁוֹת, וְיִימְרוּן בְּרַעוּת נַפְשָׁא
 וְלִבָּא עֲנִינָא דְקַטְרֵת בּוּסְמִין דְּהוּוּ לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל, דִּיתְבַּטְל מוֹתָנָא מִנְיִיהוּ.
 אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בּוֹא וּרְאֵה מַה פְּתִיב, וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֶהְרֹן קַח אֶת
 הַמַּחְתָּה וְתֵן עָלֶיהָ אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ וְשִׁים קְטֹרֶת, אָמַר לוֹ אֶהְרֹן
 לְמָה, אָמַר פִּי יִצָּא הַקָּצֶף מִלִּפְנֵי יְהוָה וְגו', מַה פְּתִיב וַיִּרְץ אֶל תּוֹךְ
 הַקֶּהֱל וְהִנֵּה הַחַל הַנֶּגֶף בָּעַם, וּכְתִיב וַיַּעֲמֵד בֵּין הַמֵּתִים וּבֵין הַחַיִּים
 וַתַּעֲצֹר הַמַּגֵּפָה, וְלֹא יָכִיל מִלְּאָכָא דְמַחְבְּלָא לְשִׁלְטָאָה וְנִתְבַּטְלָה מוֹתָנָא.
 רַבִּי אַחָא אָזַל לְכַפֵּר טְרִשָׁא, אֲתָא לְגַבִּי אוּשְׁפִיזִיה, לְחִישׁוּ עָלֶיהָ כָּל
 בְּנֵי מְתָא, אָמְרוּ גְבַרְא רַבָּא אֲתָא הָכָא נְזִיל לְגַבִּיהָ, אָתוּ לְגַבִּיהָ,

מתוק מדבש

ושם לבו ורצונו לכוין בהם, דְּכֻלְהוּ יְדַכְּרוּן לִיָּה לְטַב שכל המקטרגים יזכירו אז אותו
 לטוב ולחסד ולרחמים. וְעוֹד אמר לי אליהו הנביא, בְּעֵדְנָא דִּיעֲרַע מוֹתָנָא בְּבִנְי אַנְשָׁא
 כִּי בּוֹמֵן שִׁתְקִיָּה מִגַּפָּה בְּבִנְי אָדָם ח"ו, קְיִימָא אֲתַגְזֹר בְּרִית כֶּרֶת הַקְּבִ"ה, וְכַרוּזָא אַעֲבַר
 עַל כָּל חִילָא דְשִׁמְיָא וְכַרוּז עֲבַר בֵּין כָּל צְבָא הַשָּׁמַיִם כְּדִי שִׁידְעוּ זֹאת גַּם מִלֵּאכִי חִבְלָה,
 דְּאִי יִיעֲלוּן בְּנוּהִי בְּאַרְעָא בְּבִתִּי כְּנִסְיוֹת וּבְבִתִּי מְדַרְשׁוֹת שֶׁאִם יִכְנָסוּ בְּנֵי שֶׁל מְקוּם
 ב"ה שְׁבֵאֲרֵן הַתַּחְתּוֹנָה בְּבִתִּי כְּנִסְיוֹת וּבְבִתִּי מְדַרְשׁוֹת, וְיִימְרוּן בְּרַעוּת נַפְשָׁא וְלִבָּא עֲנִינָא
 דְקַטְרֵת בּוּסְמִין דְּהוּוּ לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ בְּרַצוֹן הַנֶּפֶשׁ וְהַלֵּב עֲנִינֵי קְטוֹרֶת הַסַּמִּים
 שֶׁהַקְטִירוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בּוֹמֵן שְׁבִית הַמִּקְדָּשׁ הִיָּה קִיִּים, דִּיתְבַּטְל מוֹתָנָא מִנְיִיהוּ שְׁעַל יְדֵי
 זֶה תִּתְבַּטֵּל הַמַּגֵּפָה מֵהֶם. (מִפְרָשִׁים)

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בּוֹא וּרְאֵה מַה פְּתִיב, וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֶהְרֹן, קַח אֶת הַמַּחְתָּה
 וְתֵן עָלֶיהָ אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ וְשִׁים קְטֹרֶת, אָמַר לוֹ אֶהְרֹן לְמָה שָׂאֵל אֶהְרֹן
 מִמֶּשֶׁה לְמָה זֶה, אָמַר מֹשֶׁה פִּי יִצָּא הַקָּצֶף מִלִּפְנֵי ה' וְגו', מַה פְּתִיב, וַיִּרְץ אֶל
 תּוֹךְ הַקֶּהֱל וְהִנֵּה הַחַל הַנֶּגֶף בָּעַם, וּכְתִיב וַיַּעֲמֵד בֵּין הַמֵּתִים וּבֵין הַחַיִּים וַתַּעֲצֹר
 הַמַּגֵּפָה, וְלֹא יָכִיל מִלְּאָכָא דְמַחְבְּלָא לְשִׁלְטָאָה וְנִתְבַּטְלָה מוֹתָנָא שְׁעַל יְדֵי הַקְטוֹרֶת
 נִחְלַשׁ כַּחוּ וְלֹא הִיָּה יִכוֹל עוֹד מִלֵּאךְ הַמִּשְׁחִית לְשִׁלוֹט וְנִתְבַטְלָה הַמַּגֵּפָה, הִרִי הַקְטוֹרֶת
 מִבְּטַלְתָּ אֶת הַמַּגֵּפָה. (מִפְרָשִׁים)

רַבִּי אַחָא אָזַל לְכַפֵּר טְרִשָׁא רַבִּי אַחָא הֵלַךְ לְכַפֵּר טְרִשָׁא, אֲתָא לְגַבִּי אוּשְׁפִיזִיה בֵּא
 לֵאכֻסְנִיא שְׁלוּ, לְחִישׁוּ עָלֶיהָ כָּל בְּנֵי מְתָא הַתְּלַחֲשׁוּ עֲלֵיו כָּל בְּנֵי הָעִיר, אָמְרוּ
 גְבַרְא רַבָּא אֲתָא הָכָא נְזִיל לְגַבִּיהָ אִמְרוּ אָדָם גְּדוֹל בֵּא לְכַאן נִלְךְ אֵלֵינוּ, אָתוּ לְגַבִּיהָ,

אָמְרוּ לִיָּה לֹא חָס עַל אוֹבְדָנָא, אָמַר לְהוּ מְהוּ, אָמְרוּ לִיָּה דְאִית שְׁבַעָה יוֹמִין דְּשָׂאֲרֵי מוֹתָנָא בְּמֵאֲתָא, וְכָל יוֹמָא אֲתַתְּקַף וְלֹא אֲתַבְּטַל, אָמַר לְהוּ גִזִּיל לְבִי כְנֻשְׁתָּא וְנִתְבַּע רַחֲמֵי מִן קָדָם קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עַד דְּהוּ אֲזֵלִי, אָתוּ וְאָמְרוּ פְּלוֹנִי וּפְלוֹנִי מִיתוּ, וּפְלוֹנִי וּפְלוֹנִי נָטוּ לְמוֹת, אָמַר לְהוּ רַבִּי אַחָא, לִית עֵתָא לְקִיּוּמָא הֲכִי, דְּשַׁעְתָּא דְּחִיקָא, אֲבָל אֲפִרְשׁוּ מִנְכוּן אַרְבַּעִין בְּנֵי נְשָׂא מֵאֲנוּן דְּזַפְּאִין יִתִּיר, עֲשֶׂרָה עֲשֶׂרָה לְאַרְבַּעָה חוּלְקִין, וְאַנָּא עִמְכוּן, עֲשֶׂרָה לְזוּוּיִיתָא דְּמֵאֲתָא, וְעֲשֶׂרָה לְזוּוּיִיתָא דְּמֵאֲתָא, וְכֵן לְאַרְבַּע זוּוּיִיתָא דְּמֵאֲתָא, וְאָמְרוּ בְּרַעוּת נַפְשָׁכוּן עֲנִינָא דְּקִטְרַת בּוֹסְמִין דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִב לְמִשָּׁה, וְעֲנִינָא דְּקִרְבָּנָא עֲמִיה. עֲבָדוּ פִּן תְּלַת זְמַנִּין, וְאֵעֲבָרוּ בְּכָל מֵאֲתָא לְאַרְבַּע זוּוּיִיתָא, וְהוּ אָמְרִין פִּן, לְבַתֵּר אָמַר לְהוּ גִזִּיל לְאַנּוּן דְּאוּשִׁיטוּ לְמִימַת, וְאֲפִרְשׁוּ

מתוק מדבש

אָמְרוּ לִיָּה לֹא חָס עַל אוֹבְדָנָא בָּאו אַלִּיו וְאִמְרוּ לוּ וְכִי אֵינְךָ חָס עַל שֵׁאוּ נֹאבְדִים וּמִתִּים, אָמַר לְהוּ מְהוּ אִמַר לְהֵם עַל יְדֵי מְהוּ, אָמְרוּ לִיָּה דְאִית שְׁבַעָה יוֹמִין דְּשָׂאֲרֵי מוֹתָנָא בְּמֵאֲתָא אִמְרוּ לוּ כְּכַר שְׁבַעָה יָמִים שְׁהַתְּחִילָה מִגַּפְהָ בְּעִיר, וְכָל יוֹמָא אֲתַתְּקַף וְלֹא אֲתַבְּטַל וְכָל יוֹם מִתְּגַבְּרַת יוֹתֵר וְאִינָה מִתְּבַטְּלַת, אָמַר לְהוּ, גִזִּיל לְבִי כְנֻשְׁתָּא וְנִתְבַּע רַחֲמֵי מִן קָדָם קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִמַר לְהֵם גַּלְךָ לְבִית הַכְּנֶסֶת וְנִבְקַשׁ רַחֲמִים מִלְּפָנֵי הַקַּב"ה, וְנִתְכַוֵּין לְהַחֲזִירֵם שֵׁם בְּתַשׁוּבָה, עַד דְּהוּ אֲזֵלִי, אָתוּ וְאָמְרוּ פְּלוֹנִי וּפְלוֹנִי מִיתוּ וּפְלוֹנִי וּפְלוֹנִי נָטוּ לְמוֹת עַד שְׁהִיו הוֹלְכִים בָּאו וְאִמְרוּ עַל כְּמָה אֲנִישׁ שְׁמִתוּ וְעַל כְּמָה שְׁהֵם נוֹטִים לְמוֹת, אָמַר לְהוּ רַבִּי אַחָא, לִית עֵתָא לְקִיּוּמָא הֲכִי דְּשַׁעְתָּא דְּחִיקָא אֵין הַעַת עַתָּה לְעִמוּד וּלְהַתְּפַלֵּל כִּי הַשַּׁעָה דְּחוּקָה וְצָרִיךְ לְעִסּוּק בְּעִנִּין הַקְּטוֹרֶת לְבַטֵּל הַמְּגַפָּה, אֲבָל אֲפִרְשׁוּ מִנְכוּן אַרְבַּעִין בְּנֵי נְשָׂא מֵאֲנוּן דְּזַפְּאִין יִתִּיר אֲבָל תְּפִרְשׁוּ מִכֶּם אַרְבַּעִים אֲנִישׁים מֵאוֹתָם שְׁהֵם הַצְּדִיקִים בְּיוֹתֵר, עֲשֶׂרָה עֲשֶׂרָה לְאַרְבַּעָה חוּלְקִין וְאַנָּא עִמְכוּן וְיִתְחַלְקוּ עֲשֶׂרָה עֲשֶׂרָה אֲנִישׁים לְד' חֲלָקִים וְאִנִּי עִמְכֶם, עֲשֶׂרָה לְזוּוּיִיתָא דְּמֵאֲתָא וְעֲשֶׂרָה לְזוּוּיִיתָא דְּמֵאֲתָא וְכֵן לְאַרְבַּע זוּוּיִיתָא דְּמֵאֲתָא לְכָל אַחַת מִד' זוּיֹת הַעִיר עֲשֶׂרָה אֲנִישׁים, וְאָמְרוּ בְּרַעוּת נַפְשָׁכוּן עֲנִינָא דְּקִטְרַת בּוֹסְמִין דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִב לְמִשָּׁה וְתֵאמְרוּ בְּרַצוֹן וּבְכֹונַת נַפְשָׁכֶם עֲנִינֵי קְטוֹרֶת הַסְּמִים שְׁהַקַּב"ה צוּה לְמִשָּׁה, וְעֲנִינָא דְּקִרְבָּנָא עֲמִיה וְאַחַר אִמִּירַת הַקְּטוֹרֶת תֵּאמְרוּ גַם עֲנִינֵי הַקְּרַבְנוֹת.

עֲבָדוּ פִּן תְּלַת זְמַנִּין עֲשׂוּ כֵן שֵׁאֲמְרוּ פִּרְשַׁת הַקְּטוֹרֶת וְהַקְּרַבְנוֹת ג' פְּעַמִּים, וְאֵעֲבָרוּ בְּכָל מֵאֲתָא לְאַרְבַּע זוּוּיִיתָא וְהוּ אָמְרִין פִּן וְעִבְרָוּ בְּכָל ד' זוּיֹת הַעִיר וְאִמְרוּ כֵן, לְבַתֵּר אָמַר לְהוּ גִזִּיל לְאַנּוּן דְּאוּשִׁיטוּ לְמִימַת אַחַר כֵּךְ אִמַר לְהֵם, גַּלְךָ לְאוֹתָם הַנוֹטִים

מַנְיִיכוּ לְבַתְּיָהוֹן וְאָמְרוּ כַּדִּין, וְכַד תְּסַיְימוּ, תִּמְרוֹן אֲלֵיךְ פְּסוּקֵינָא, וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֶהְרֹן קַח אֶת הַמִּחְתָּה וְתֵן עָלֶיהָ אֵשׁ וְגו' וַיִּקַּח אֶהְרֹן וְגו' וַיַּעֲמֵד בֵּין הַמֵּתִים וְגו', וְכֵן עֲבָדוּ וְאִתְבַּטְּלוּ מִנְיִיהוּ.

שָׁמְעוּ הָהוּא קָלָא דְאָמַר, סַתְרָא סַתְרָא, קַמְיִיתָא אוּחִילוּ לְעֵילָא, דְהָא דִּינָא דְשִׁמְיָא לָא אֲשַׁרֵּי הָכָא, דְהָא יָדְעֵי לְבַטְלָא לִיָּה, חֲלַשׁ לְבִיָּה דְרַבֵּי אַחָא, אֲדַמּוּף, שְׁמַע דְאָמְרֵי לִיָּה, פַּד עֲבַדְתָּ דָא, עֲבִיד דָא, זֵיל וְאִימָא לֹון דִּיחִזְרוֹן בְּתַשׁוּבָה, דְחִיבִין אֲנוּן קַמְאֵי, קָם וְאַחְזֹר לְהוּ בְּתַשׁוּבָה שְׁלִימָתָא, וְקַבִּילוּ עַלְיֵיהוּ דְלָא יִתְבַּטְּלוּן מְאוּרִייתָא לְעֵלָם, וְאַחֲלִיפוּ שְׁמָא דְקַרְתָּא וְקַארוֹן לָהּ מְאֵתָא מַחְסִיָּא.

מתוק מדבש

למות, וְאִפְרִישׁוּ מַנְיִיכוּ לְבַתְּיָהוֹן וְאָמְרוּ כַּדִּין ותפרישו מכם אנשים שילכו לבתיהם וגם שם יאמרו כן כמו שאמרנו, וְכַד תְּסַיְימוּ תִּמְרוֹן אֲלֵיךְ פְּסוּקֵינָא וכאשר תסיימו תאמרו אלו הפסוקים וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֶהְרֹן קַח אֶת הַמִּחְתָּה וְתֵן עָלֶיהָ אֵשׁ וְגו', וַיִּקַּח אֶהְרֹן וְגו' וַיַּעֲמֵד בֵּין הַמֵּתִים וְגו', וְכֵן עֲבָדוּ וְאִתְבַּטְּלוּ מִנְיִיהוּ וכן עשו ונתבטלה המגפה מהם. (רמ"ק ומפרשים)

שָׁמְעוּ הָהוּא קָלָא דְאָמַר סַתְרָא סַתְרָא שמעו קול שאמר סודי סודות נתגלה כאן, קַמְיִיתָא אֲנַחֲלוּ לְעֵילָא (ס"ג הנפש דוד) סוד זה הנחילוהו מימי קדם למעלה, רצה לומר הוא הסוד שגלה מלאך המות למשה רבינו כשעלה לשמים לקבל התורה שהקטורת מבטלת את המגפה, והוא כנחלה לישראל שלא ישתנה לעולם, דְהָא דִּינָא דְשִׁמְיָא לָא אֲשַׁרֵּי הָכָא דְהָא יָדְעֵי לְבַטְלָא לִיָּה כי דין השמים אינו שורה כאן כי יודעים לבטל אותו, חֲלַשׁ לְבִיָּה דְרַבֵּי אַחָא נחלש לבו של רבי אחא לפי שבטל את הגזרה בכחו ולא החזירם בתשובה בתחלה, אי נמי שנתגרו בו החיצונים על שהתריס כנגדם, אֲדַמּוּף שְׁמַע דְאָמְרֵי לִיָּה פַּד עֲבַדְתָּ דָא עֲבִיד דָא נתנמנם רבי אחא ושמע שאמרו לו כמו שעשית זאת לבטל מהם המגפה עשה גם זאת, זֵיל וְאִימָא לֹון דִּיחִזְרוֹן בְּתַשׁוּבָה דְחִיבִין אֲנוּן קַמְאֵי לך ואמור להם שיחזרו בתשובה כי חטאים הם לפני, קָם וְאַחְזֹר לְהוּ בְּתַשׁוּבָה שְׁלִימָתָא קָם והחזיר אותם בתשובה שלימה, וְקַבִּילוּ עַלְיֵיהוּ דְלָא יִתְבַּטְּלוּן מְאוּרִייתָא לְעֵלָם וקבלו עליהם שלא יתבטלו מלמוד התורה לעולם, וְאַחֲלִיפוּ שְׁמָא דְקַרְתָּא וְקַארוֹן לָהּ מְאֵתָא מַחְסִיָּא והחליפו שם העיר וקראו לה מאתא מחסיא על שם שהקב"ה חס עליהם (וזה היה נאמן ישראל ואין זה מתא מחסיא שנצנל, ולכן נקרא לעיל דף נ"ב ע"ב כפר טרשא שלא להחליפו צעיר שנצנל). (רמ"ק ומפרשים)

מאמר מעלת אמירת הקטורת בתפלה

(ג) ומדסליקת לאף אתקרי קטרת, הָדָא הוּא דְכְתִיב (דברים לג י) יְשִׁימוּ קטורה באַפֶּךָ, וְלִית דְּבִטִיל מוֹתְנָא בְּעֵלְמָא בְּקִטְרַת, דְּאִיהוּ קְשׁוּרָא דְדִינָא בְּרַחֲמֵי, עִם רִיחַ נִיחּוּחַ בְּאָף, תְּרַגּוּם דְּקִשְׁר קטירו, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, זַפְּאָה חוּלְקָנָא דְרִוּוּחָנָא מְלִין סְתִימִין בְּאַתְגְּלִיָּיא. עוֹד אָמַר בּוֹצִינָא קְדִישָׁא, דְּבַתַּר דְּצִלוֹתָא אִיהִי בְּקָרְבְּנָא, מֵאֵן דְּיִימָא פְּטוּם הַקְטָרַת בְּתַר תְּהִלָּה לְדוֹד, בְּטִיל מוֹתְנָא מִבֵּיתָא.

מתוק מדבש

"מאמר מעלת אמירת הקטורת בתפלה" ומבואר בו כי הקטורת מקשרת את הדינים ברחמים, והאומרה אחר תפלת העמידה בשחרית נחשב לו כאילו הקטיר קטרת בבית המקדש, ומבטל מיתה מביתו.

(מקור המאמר זוהר פרשת פנחס צרעיא מהימנא דף רכז ע"א, וצנזאורינא מתוק מדבש כחך יד עמ' קנט-קס)

ומדסליקת לאף אתקרי קטרת ומעת שעלה העשן לאף של ז"א ונמתק שם נקרא קטרת, הָדָא הוּא דְכְתִיב זהו שכתוב יְשִׁימוּ קטורה באַפֶּךָ ואז הקטרת מבטלת את כל הדינים, ואמר וְלִית דְּבִטִיל מוֹתְנָא בְּעֵלְמָא בְּקִטְרַת ואין דבר שיבטל את המגפה מן העולם כמו הקטרת, דְּאִיהוּ קְשׁוּרָא דְדִינָא בְּרַחֲמֵי שהיא מקשרת את הדין ברחמים וממתיקה אותו, עִם רִיחַ נִיחּוּחַ בְּאָף עם הריח הניחוח שהוא מצד הימין של האף, כי שאר דברים העולים מן הימין על ידי מצות גמילות חסדים ושאר מצות, אינם מתקנים כראוי, מפני שאפשר שלא יוכלו מימי חסד לבטל אש הגבורה, אבל על ידי הקטרת, הגבורה ממש מתעוררת בעשן להקשר בריח שבימין, לעורר את היחוד והרחמים, ואמר כי תְּרַגּוּם דְּקִשְׁר קטירו התרגום של קשר הוא קטירו לשון קטרת, הרי שעצם שם קטרת מורה על קשירת הדין ברחמים, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, זַפְּאָה חוּלְקָנָא דְרִוּוּחָנָא מְלִין סְתִימִין בְּאַתְגְּלִיָּיא אשרי חלקינו שהרווחנו דברים סתומים להבין אותם בגלוי.

עוֹד אָמַר בּוֹצִינָא קְדִישָׁא עוד אמר המאור הקדוש שהוא רבי שמעון, דְּבַתַּר דְּצִלוֹתָא אִיהִי בְּקָרְבְּנָא מאחר שהתפלה היא חשובה כהקרבת הקרבן, לכן מֵאֵן דְּיִימָא פְּטוּם הַקְטָרַת בְּתַר תְּהִלָּה לְדוֹד מי שיאמר פטום הקטרת אחר תהלה לדוד שאומרים אחר תפלת העמידה, נחשב לו כאילו הקטיר קטרת בבית המקדש, והיא פועלת בסגולה לבטל את המגפה, לכן בְּטִיל מוֹתְנָא מִבֵּיתָא הוא מבטל את המגפה מן הבית, וממשכת כל מיני השפעות טובות. (רמ"ק ומפרשים)

מאמר תכון תפילתי קטורת לפניך

(ד) פֶּתַח רַבִּי חִזְקִיָּה וְאָמַר, (תהלים קמ"ב) תִּפְּוֹן תְּפִלְתִּי קְטֹרֶת לְפָנֶיךָ מִשָּׂאת פְּפִי מִנְחַת עֶרֶב, אֲמָאֵי מִנְחַת עֶרֶב, וְלֹא צְלוֹתָא דְצַפְרָא, דְּלֹא כְּתִיב תִּפְּוֹן תְּפִלְתִּי בִּבְקָר.

אֲלֵא הֵכִי אֶתְמַר, תִּפְּוֹן תְּפִלְתִּי קְטֹרֶת לְפָנֶיךָ, דְּקְטֹרֶת לֹא אֶתִּיא אֲלֵא עַל חֲדוּהָ, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב (משלי כו ט) שְׁמֹן וְקְטֹרֶת יִשְׁמַח לֵב, וְעַל דָּא פְּהֵנָּא פִּד אֲדִלִּיק בּוּצִינִין הוּוּהּ מְקַרִּיב קְטֹרֶת, פְּמָה דָּאֵת אָמַר (שמות ל ז) בְּהִטִּיבוּ אֶת הַנְּרוֹת יִקְטִירְנָהּ, וּבַהֲעֵלוֹת אֶהְרֵן אֶת הַנְּרוֹת בֵּין הָעֶרְפִּים יִקְטִירְנָהּ, בְּצַפְרָא עַל חֲדוּהָ, דְשַׁעְתָּא גְרִים, בְּרַמְשָׁא לְמַחְדֵי סֵטֵר שְׂמָאֵלָא, וְהֵכִי אֶתְחַזִּי, וְלַעֲלֵם לֹא אֶתִּיא אֲלֵא עַל חֲדוּהָ.

מתוק מדבש

"מאמר תכון תפילתי קטורת לפניך" ומבואר בו כי הקטורת ממתקת את הדינים וגורמת שמחה ויחוד, ועל כן יש להיזהר באמירתה בפרט בזמן המנחה שאז זמן הדינים.

(מקור המאמר זוהר פרשת ויחי דף רל ע"א, ונציאורינו מסוק מדנש כרך ד עמ' תקמג-ד)

פֶּתַח רַבִּי חִזְקִיָּה וְאָמַר לפרש מה שאמר דוד תִּפְּוֹן תְּפִלְתִּי קְטֹרֶת לְפָנֶיךָ תהיה תפילתי נכונה לפניך כהקטרת קטורת, מִשָּׂאת פְּפִי מִנְחַת עֶרֶב מה שאני נושא כפי אליך בתפלה תחשב כמנחת ערב, כלומר שתקבל תפילתי כמו שאתה מקבל את תפלת המנחה שהיא בערב, ולכן מקשה אֲמָאֵי מִנְחַת עֶרֶב למה אמר מנחת ערב וְלֹא צְלוֹתָא דְצַפְרָא ולא אמר כתפלת הבקר, ועוד דְּלֹא כְּתִיב תִּפְּוֹן תְּפִלְתִּי בִּבְקָר שהרי לא כתוב תכון תפילתי בבקר שתהיה מנחת הערב דבר והפכו.

ומתוך אֲלֵא הֵכִי אֶתְמַר אלא כך למדנו תִּפְּוֹן תְּפִלְתִּי קְטֹרֶת לְפָנֶיךָ נקט דוקא קטורת דְּקְטֹרֶת לֹא אֶתִּיא אֲלֵא עַל חֲדוּהָ שהקטורת לא באה אלא על שמחה דהיינו על המתקת הדינים הגורמת שמחה, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב שְׁמֹן וְקְטֹרֶת יִשְׁמַח לֵב ריח שמן אפרסמון וריח קטורת משמחין לב, וְעַל דָּא פְּהֵנָּא פִּד אֲדִלִּיק בּוּצִינִין הוּוּהּ מְקַרִּיב קְטֹרֶת ועל כן כשהדליק הכהן את נרות המנורה היה מקטיר את הקטורת, כי שֶׁמֶן הוּא בָּאֵזָא וקטורת היא צֵאִימָא, וכמו שֶׁאֵזָא וְאִמָּא כַּדָּא שְׂרִיין וְלֹא מִתְפַּרְשִׁין לְעוֹלָם, לכן היה נִרְיָן הִכָּסֵן לִחֲזֵר הַלָּקֵת הַנְּרוֹת צִשְׁמֵן עַס הַקְטֹרֶת הַקְטוֹרֶת, פְּמָה דָּאֵת אָמַר בְּהִטִּיבוּ אֶת הַנְּרוֹת יִקְטִירְנָהּ, וּבַהֲעֵלוֹת אֶהְרֵן אֶת הַנְּרוֹת בֵּין הָעֶרְפִּים יִקְטִירְנָהּ, ומפרש בְּצַפְרָא עַל חֲדוּהָ דְשַׁעְתָּא גְרִים בבקר הקטיר את הקטורת על השמחה כי השעה שהיא שעת התעוררות החסד גרמה השמחה, בְּרַמְשָׁא לְמַחְדֵי סֵטֵר שְׂמָאֵלָא וְהֵכִי אֶתְחַזִּי בערב הקטיר הקטורת לשמח ולהמתיק את צד השמאל וכן ראוי לעשות, וְלַעֲלֵם לֹא אֶתִּיא אֲלֵא עַל חֲדוּהָ ולעולם לא באה הקטורת אלא על שמחה להמתיק הדינים.

וְתָא חֲזִי קְטֹרֶת מְקַשֵּׁר קְשָׁרִין, וְאַחִיד לְעִילָא וְתַתָּא, וְדָא אַעְבֵּר מוֹתָא וְקִטְרוּגָא וְרוּגְזָא דְלָא יָכִיל לְשַׁלְטָאָה בְּעֵלְמָא, כְּמָה דְכְּתִיב (במדבר יז) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֹהֲרֹן, קַח אֶת הַמִּחְתָּה וְתֵן עָלֶיהָ אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ, וְשִׁים קְטֹרֶת וְהוֹלֵךְ מִהֲרָה וְגו', לְבַתֵּר דָּא כְּתִיב וַיִּרְץ וְגו', וַיִּכְפֹּר עַל הָעַם, וְכְתִיב וַיַּעֲמֵד בֵּין הַמַּתִּים וּבֵין הַחַיִּים וַתַּעֲצֹר הַמַּגֵּפָה, בְּגִין דְּלָא יִכְלִין כָּל סֹטְרִין בִּישִׁין וְכָל מְקִטְרֵגִין לְמִיקָם קָמִי קְטֹרֶת, וְעַל דָּא אִיהוּ חֲדוּה דְכֻלָּא וְקִשׁוּרָא דְכֻלָּא.

וּבְשַׁעְתָּא דְּמִנְחָה דְּדִינָא שְׁרִיא בְּעֵלְמָא, אַתְּפִין דּוּד בְּהֵוּא צְלוֹתָא, דְּכְּתִיב תְּכוּן תְּפִלְתִּי קְטֹרֶת לְפָנֶיךָ וְגו', וְהֵאִי צְלוֹתָא דְּסָלִיק יַעֲבֵר רוּגְזָא דְּדִינָא קְשִׁיא דְּשְׁלִיט הַשְׁתָּא בְּהֵאִי זְמָנָא, בְּהֵוּא קְטֹרֶת דְּדַחֵי וְאַעְבֵּר קָמִיהָ כָּל רוּגְזָא וְכָל קִטְרוּגָא דְּעֵלְמָא, הֵיִינוּ דְּכְּתִיב מִנְחַת עָרֵב דְּדִינָא תְּלִיא בְּעֵלְמָא.

מתוק מדבש

וְתָא חֲזִי, קְטֹרֶת מְקַשֵּׁר קְשָׁרִין בא וראה כי הקטרת היתה מקשרת ומיחדת את כל הספירות, כי כן מלת קטורת פירושה קשר, וְאַחִיד לְעִילָא וְתַתָּא ואחווה למעלה ולמטה, וְדָא אַעְבֵּר מוֹתָא וְקִטְרוּגָא וְרוּגְזָא דְּלָא יָכִיל לְשַׁלְטָאָה בְּעֵלְמָא והקטורת מעברת את המגפה וקטרוג ורוגז שלא יוכלו לשלוט בעולם, כְּמָה דְּכְּתִיב וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֹהֲרֹן קַח אֶת הַמִּחְתָּה וְתֵן עָלֶיהָ אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ וְשִׁים קְטֹרֶת וְהוֹלֵךְ מִהֲרָה וְגו', לְבַתֵּר דָּא כְּתִיב אַחַר כֵּן כָּתוּב וַיִּרְץ וְגו' וַיִּכְפֹּר עַל הָעַם, וְכְּתִיב וַיַּעֲמֵד בֵּין הַמַּתִּים וּבֵין הַחַיִּים וַתַּעֲצֹר הַמַּגֵּפָה, בְּגִין דְּלָא יִכְלִין כָּל סֹטְרִין בִּישִׁין וְכָל מְקִטְרֵגִין לְמִיקָם קָמִי קְטֹרֶת לפי שכל כחות הרעים לא יכולים לעמוד לפני הקטורת, וְעַל דָּא אִיהוּ חֲדוּה דְכֻלָּא וְקִשׁוּרָא דְכֻלָּא ועל כן הקטורת היא משמחת את הכל ומקשרת את הכל.

וּבְשַׁעְתָּא דְּמִנְחָה דְּדִינָא שְׁרִיא בְּעֵלְמָא ובשעת המנחה כשהדין שורה בעולם, אַתְּפִין דּוּד בְּהֵוּא צְלוֹתָא נְתִיבִין דּוּד באותה התפלה דְּכְּתִיב תְּכוּן תְּפִלְתִּי קְטֹרֶת לְפָנֶיךָ משאת כפי מנחת ערב, וְהֵאִי צְלוֹתָא דְּסָלִיק ותפלה זו שעלתה למעלה, יַעֲבֵר רוּגְזָא דְּדִינָא קְשִׁיא דְּשְׁלִיט הַשְׁתָּא בְּהֵאִי זְמָנָא תעביר ותבטל הרוגז של דין הקשה השולט בזמן המנחה, בְּהֵוּא קְטֹרֶת דְּדַחֵי וְאַעְבֵּר קָמִיהָ כָּל רוּגְזָא וְכָל קִטְרוּגָא דְּעֵלְמָא בכח הקטרת הדוחה ומעברת מלפניה כל רוגז וכל קטרוג שבעולם, הֵיִינוּ דְּכְּתִיב מִנְחַת עָרֵב לכן כתוב מנחת ערב דְּדִינָא תְּלִיא בְּעֵלְמָא שאז הדין תלוי בעולם.

מאמר הקטורת חשובה יותר מהקרבנות

(ה) אָמַר לִיה, אֲלַעֲזֵר בְּרִי, תָּא חֲזִי, כֹּל קִרְבָּנֵיךָ וְכֹל עֲלוֹנֵיךָ, נִיחָא הוּא דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֲבָל לֹא הָוּה נִיחָא כְּמָה דְהָאֵי קִטְרַת, דְקִטְרַת מְעֻלָּא מְפֻלָּא, וּבְגִין כֶּף הוּוּ מְעֻלִין לִיה לְגוּ בְּגוּ בְּלַחֲשׁוֹ, וְהָא אֲתָמַר.

וּבְגִין כֶּף לֹא אֲתַעֲנָשׁוּ כָּל בְּנֵי נֶשָׂא בְּשָׂאָר קִרְבָּנֵיךָ וְעֲלוֹנֵיךָ כְּמוּ בְּקִטְרַת, דְּכָל פּוֹלְחָנָא דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הֵכָא אֲתַקְטֵר וְאֲתַקְשֵׁר יִתִיר מְפֻלָּא, וְעַל דָּא אֲקָרִי קִטְרַת, וְהָא אֲתָמַר (משלי כו ט) שְׁמֹן וּקִטְרַת יִשְׁמַח לֵב.



מתוק מדבש

"מאמר הקטורת חשובה יותר מהקרבנות" ומבואר בו כי יש לקב"ה נחת מהקטורת יותר מכל הקרבנות כולם, כי נעשה בה יחוד גדול, ומכאן משמע שאמירתה גדולה גם יותר מהתפלות שבאים תמורת הקרבנות.

(מקור המאמר זוהר פרשת אחרי דף נח ע"ב, ונציאוריטו ממוק מדבש כרך יא עמ' לג.)
אָמַר לִיה עוד אמר רבי שמעון לבנו, אֲלַעֲזֵר בְּרִי, תָּא חֲזִי, כֹּל קִרְבָּנֵיךָ וְכֹל עֲלוֹנֵיךָ נִיחָא הוּא דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בא וראה, כי כל הקרבנות וכל העולות הם לנחת רוח להקב"ה, כי בכלם כתוב אשה ריח ניחוח לה', אֲבָל לֹא הָוּה נִיחָא כְּמָה דְהָאֵי קִטְרַת אבל לא היה מהם נחת לפניו כמו על ידי הקטורת, דְקִטְרַת מְעֻלָּא מְפֻלָּא כי קטרת חשובה יותר מכל הקרבנות, אפילו מפר ושעיר של יום הכפורים, וּבְגִין כֶּף הוּוּ מְעֻלִין לִיה לְגוּ בְּגוּ בְּלַחֲשׁוֹ ולכן היו מכניסים אותה ביום הכפורים לפני ולפנים בקדש הקדשים בחשאי, ואפילו בשאר ימים היו פורשים הכהנים מבין האולם ולמזבח בשעה שהקריבו את הקטורת, שזה מורה על היחוד הגדול הנעשה על ידה, וְהָא אֲתָמַר והרי למדנו ענין זה.

וּבְגִין כֶּף לֹא אֲתַעֲנָשׁוּ כָּל בְּנֵי נֶשָׂא בְּשָׂאָר קִרְבָּנֵיךָ וְעֲלוֹנֵיךָ כְּמוּ בְּקִטְרַת ובשביל זה לא נענשו כל בני אדם בשאר קרבנות ועולות כמו בקטרת, כי מצינו שהיו מזבחים בבמות ולא נענשו מיד כמו בקטרת, דְּכָל פּוֹלְחָנָא דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כי כל עבודת הקב"ה שהיא לקשר ולייחד את פרנופי האלילות, הֵכָא אֲתַקְטֵר וְאֲתַקְשֵׁר יִתִיר מְפֻלָּא מתקשרת כאן על ידי הקטרת יותר מהכל, וְעַל דָּא אֲקָרִי קִטְרַת ועל כן נקראת קטרת מלשון קשר בלשון ארמי, וְהָא אֲתָמַר והרי למדנו שעל זה נאמר שְׁמֹן וּקִטְרַת שהם סוד המוחין של אצא ואמא יִשְׁמַח לֵב משמחים את ז"א הנקרא לֵב. (רמ"ק ומפרשים)

מאמר כח רשב"י גדול כקטרת

(ו) פֶּתַח רַבִּי נְהוֹרָאִי וְדַרְשׁ (שיר ז י) וְחִפְּףָּ פִּינֵי הַטּוֹב הוֹלֵךְ לְדוּדֵי לְמִישְׁרִים, וְחִפְּףָּ, אֵלּוּ תִּלְמִידֵי חֲכָמִים, שֶׁהֵם פִּינֵי הַטּוֹב, מֵהַ יֵּין הַטּוֹב עוֹמֵד בְּכֶאֱן וְרִיחוֹ הוֹלֵךְ לְמַרְחוֹק, אֵף תִּלְמִידֵי חֲכָמִים הֵם בְּמָקוֹם אֶחָד, וְתוֹרָתָם הוֹלֶכֶת לְמַרְחוֹק בְּכָל מָקוֹם.

וְאֵף פְּשָׁהֵם בְּקִבְרָה, שֶׁפְּתוּתֵיהֶם רוּחַשׁוֹת תּוֹרָתָן, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב (שם) דוֹבֵב שִׁפְתֵי יִשְׁנִים, כָּל שֶׁפֶן בְּמָקוֹם שְׁעוֹמְדִים עֲמוּדֵי עוֹלָם, עַל אַחַת פְּמָה וְכַמָּה, דְּהָא אֶפִּילוּ מִלְּאֲכֵי הַשָּׂרָת, אֵין לָהֶם כַּח לַעֲמוֹד לְפָנֵיהֶם.

דְּהָא זִימְנָא חֲדָא הוּוּ דְכָר בְּלוֹד, אַתָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי לְמַתָּא, אָמְרוּ לִיה לְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, מַאי נַעֲבִיד, קָם וְעֵבֵר בְּמַתָּא,

מתוק מדבש

"מאמר כח רשב"י גדול כקטרת" ומבואר בו מעלת התלמידי חכמים העוסקים בתורה שאפילו מלאכי השרת אין להם כח לעמוד לפניהם. ומסופר בו שרשב"י בכחו הגדול ביטל גזירת מגפה בדבורו, כמשה רבנו שאמר לאהרן לבטל את המגפה על ידי קטרת הסמים.

(מקור המאמר צהר מדש מדרש רות דף קד ע"ב-ג, וצניאוריניו מתוק מדבש כרך ג עמ' תקלח-ט)
פֶּתַח רַבִּי נְהוֹרָאִי וְדַרְשׁ לְפָרֵשׁ מַה שֶׁכָּתוּב וְחִפְּףָּ פִּינֵי הַטּוֹב הוֹלֵךְ לְדוּדֵי לְמִישְׁרִים מַה שֶׁכָּתוּב וְחִפְּףָּ הֵינּוּ אֵלּוּ תִּלְמִידֵי חֲכָמִים, שֶׁהֵם נְדָמִים פִּינֵי הַטּוֹב, מֵהַ יֵּין הַטּוֹב, עוֹמֵד בְּכֶאֱן וְרִיחוֹ הוֹלֵךְ לְמַרְחוֹק, אֵף תִּלְמִידֵי חֲכָמִים, הֵם בְּמָקוֹם אֶחָד, וְתוֹרָתָם הוֹלֶכֶת לְמַרְחוֹק בְּכָל מָקוֹם וְהֵינּוּ "חֲכָךְ" דְּבַרֵי הַתּוֹרָה שְׁמוּצִיאִים בַּחֲזִין, וְכֵן דְּבַרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן הִלְכוּ וְנִשְׁמַעוּ גַם בְּמָקוֹם רַחוּק כֹּזֵה.

וְאֵף פְּשָׁהֵם בְּקִבְרָה, שֶׁפְּתוּתֵיהֶם רוּחַשׁוֹת וְדוֹבְבוֹת תּוֹרָתָן, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב זֶה שֶׁכָּתוּב דוֹבֵב שִׁפְתֵי יִשְׁנִים וְדַרְשׁוּ חו"ל (נמס' סנהדרין דף 5 ע"ג) שֶׁתִּלְמִיד חֲכָם שְׁמוּצִיאִים דְּבַר שְׁמוּעָה מִפִּי שִׁפְתוֹתָיו דוֹבְבוֹת בְּקִבְרָה, כָּל שֶׁפֶן בְּמָקוֹם שְׁעוֹמְדִים עֲמוּדֵי עוֹלָם כְּמוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן וְתִלְמִידָיו, עַל אַחַת פְּמָה וְכַמָּה שְׁמוּצִיאִים בְּדְבַרֵי תּוֹרָה, דְּהָא כִּי אֶפִּילוּ מִלְּאֲכֵי הַשָּׂרָת, אֵין לָהֶם כַּח לַעֲמוֹד לְפָנֵיהֶם כְּשֶׁמְדַבְּרִים בְּדְבַרֵי תּוֹרָה.

דְּהָא זִימְנָא חֲדָא הוּוּ דְכָר בְּלוֹד כִּי פִּעַם אַחַת הָיָה מְגִיפָה רַחֲמָנָא לִיצְלָן בְּעִיר לוֹד, אַתָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי לְמַתָּא בֵּא רַשְׁב"י לְהַעִיר, אָמְרוּ לִיה לְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי שִׁישׁ מְגִיפָה בְּעִיר, מַאי נַעֲבִיד וְמַה נַּעֲשֵׂה לְבַטֵּל אֶת הַמְּגִיפָה, קָם וְעֵבֵר

וּחָמָא בְּנֵי נֶשֶׁא שְׂכִיבָן, אָמַר, כֹּל הָאֵי בְּמִתָּא וְאַנָּא הָכָא, גְּזַרְנָא דְּלִיבְטָל.
 שְׁמַעוּ בְּרַת קְלָא דְּהוֹת אַמְרָה, פּוֹקוּ מֵהָכָא, דְּהָא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן
 יוֹחָאי הָכָא, דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא גּוֹזֵר וְהוּא מְבַטֵּל, הָוָה תַּמָּן
 רַבִּי חֲנִינְא, אֲתָא וְאָמַר לֵיהּ לְרַבִּי מֵאִיר, אָמַר לֵיהּ רַבִּי מֵאִיר, שְׂבָחָא
 דִּילֵיהּ מִי יָכִיל לְמִיקָם בְּה, מִי לָאו גְּדוּל כְּמֹשֶׁה.

פְּתַח וְאָמַר (במדבר י"א-יג) וַיֹּאמֶר אֶל אֶהְרֹן קַח אֶת הַמַּחְתָּה וְתֵן עָלֶיהָ
 אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ וְשִׂים עָלֶיהָ קְטוֹרֶת, וּכְתִיב וַיִּקַּח אֶהְרֹן וּגְוֹמֵר,
 וּכְתִיב, וְהִנֵּה הַחֹל הַנֶּגֶף בָּעָם, וּכְתִיב וַיַּעֲמֹד בֵּין הַמָּתִים וּבֵין הַחַיִּים
 וַתַּעֲצֵר הַמַּגֵּפָה, פּוֹלֵי הָאֵי אֶצְטְרִיךְ לֵיהּ לְמֹשֶׁה לְמַטְרַח, וְרַבִּי שְׁמַעוֹן
 בֶּן יוֹחָאי בְּמִימְרֵיהּ, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גּוֹזֵר וְהוּא מְבַטֵּל מוֹתָנָא.

מתוק מדבש

בְּמִתָּא קָם רַבִּי שְׁמַעוֹן וְעַבְרָא בַעֲיָר, וּחָמָא בְּנֵי נֶשֶׁא שְׂכִיבָן וְרָאָה בְּנֵי אָדָם שְׂמִתִּים,
 אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כֹּל הָאֵי בְּמִתָּא וְאַנָּא הָכָא כֹּל זֶה הַמַּגִּיפָה בַעֲיָר אֲפִילוּ שְׂאֵנִי כְּאֵן,
 גְּזַרְנָא דְּלִיבְטָל אֲנִי גּוֹזֵר שְׂתַבְטַל הַמַּגִּיפָה.

שְׁמַעוּ בְּרַת קְלָא דְּהוֹת אַמְרָה שְׁמַעוּ בַת קוּל שֶׁהִיתָה אֹמֶרֶת לְהַמְשַׁחִיתִים, פּוֹקוּ מֵהָכָא
 צָאוּ מִכָּאן, דְּהָא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי הָכָא כִּי רַשְׁבַּ"י נִמְצָא כְּאֵן, דְּקִדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא גּוֹזֵר וְהוּא מְבַטֵּל שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גּוֹזֵר גּוֹזֵר וְהוּא מְבַטֵּלוּ. הָוָה תַּמָּן
 רַבִּי חֲנִינְא הִיָּה שֵׁם רַבִּי חֲנִינְא, אֲתָא וְאָמַר לֵיהּ לְרַבִּי מֵאִיר בָּא וְאָמַר לְרַבִּי מֵאִיר
 כִּי רַבִּי שְׁמַעוֹן בִּטֵּל אֶת גְּזֵרַת הַמַּגִּיפָה מֵעִיר לוֹד, אָמַר לֵיהּ רַבִּי מֵאִיר לְרַבִּי חֲנִינְא,
 שְׂבָחָא דִּילֵיהּ מִי יָכִיל לְמִיקָם בְּה מִי יִכּוֹל לַעֲמֹד בְּשִׁבְחוֹ וּמַעֲלָתוֹ, מִי לָאו מִי לָא
 הִיָּה רַבִּי שְׁמַעוֹן גְּדוּל כְּמֹשֶׁה (עֵינן נִאֲדַרְשָׁא רַנָּא דִּף קִלְנָא ע"ג, וְשֵׁם נְפִירוֹשׁוֹ).

פְּתַח רַבִּי מֵאִיר וְאָמַר לְפָרֵשׁ מַה שְׂכָתוּב (ס"ג סג"א) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֶהְרֹן קַח אֶת
 הַמַּחְתָּה וְתֵן עָלֶיהָ אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ וְשִׂים עָלֶיהָ קְטוֹרֶת, וּכְתִיב, וַיִּקַּח
 אֶהְרֹן וּגְוֹמֵר, וּכְתִיב, וְהִנֵּה הַחֹל הַנֶּגֶף בָּעָם, וּכְתִיב, וַיַּעֲמֹד בֵּין הַמָּתִים וּבֵין
 הַחַיִּים וַתַּעֲצֵר הַמַּגֵּפָה, פּוֹלֵי הָאֵי אֶצְטְרִיךְ לֵיהּ לְמֹשֶׁה לְמַטְרַח כֹּל כֵּךְ הוֹצֵרֵךְ מִשֶּׁה
 לְטֵרוּחַ לְבַטֵּל אֶת הַמַּגִּיפָה, וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי בְּמִימְרֵיהּ בְּדִיבּוּרוֹ מְבַטֵּל אֶת הַמַּגִּיפָה,
 כִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גּוֹזֵר, וְהוּא מְבַטֵּל מוֹתָנָא דֵּהֵינּוּ אֶת הַמַּגִּיפָה.

וּאֲפֹשֶׁר שְׂכָל זֶה בָּא לְסַפֵּר אֶת מַעֲלַת רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲבָל וְדָאֵי יֵשׁ לְחַלֵּק בֵּין ב' הַמַּעֲשִׂים, כִּי שֵׁם בְּמַדְבַּר
 כְּתוּב "וַיְלֻדוּ כָל עַדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמַּחֲרַת עַל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן לֵאמֹר אַתֶּם הַמִּיתֶם אֶת עַם ה'",
 וּמַחֲמַת כְּבוֹדִם נַעֲשֶׂה הַמַּגִּיפָה, לִכֵּן לָא הִיָּה יִכּוֹל מֹשֶׁה לְבַטֵּל בְּקַל אֶת הַמַּגִּיפָה, אֲבָל כְּאֵן שְׁהִיָּה אִיזוּ
 הַתַּעֲוּרוֹת דִּין, וְרַבִּי שְׁמַעוֹן הַמַּתִּיקוּ, לִכֵּן הִיָּה יִכּוֹל בְּקַל לְבַטֵּל אֶת הַגּוֹזֵרָה.